

DE

DELAVSKA ENOTNOST

22. MAJA 1971 — ŠT. 20 — L. XXVIII

Pravi naslov za denarne zadeve Ljubljanska banka

V OKVIRU

Tretja konferenca Zveze sindikatov Slovenije, ki se bo sestala 24. maja, da oceni oba predloga splošnih družbenih dogovorov o načelih in merilih za presojo skladnosti samoupravnih sporazumov o delitvi dohodka in osebnih dohodkov v narodnem dohodku, temveč da morata nasprotno ta delež povečevati — tudi na račun drugih vrst dohodkov. Živemu delu je pač potrebno v čim večji meri priznati njegovo stvarno oceno — in temu načelu se v okviru naših sedanjih

opravičila pričakovanja in dala stališča in pripombe, ki so jih sestavljavci predlogov lahko s pridom upoštevali. Med drugim je ta razprava odločno podprla stališča sindikatov, da družbeni dogovor ne smeta zniževati deleža osebnih dohodkov v narodnem dohodku, temveč da morata nasprotno ta delež povečevati — tudi na račun drugih vrst dohodkov. Živemu delu je pač potrebno v čim večji meri priznati njegovo stvarno oceno — in temu načelu se v okviru naših sedanjih

Dobro opravljeno delo

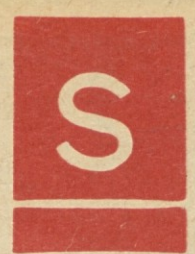
da bo ta konferenca pooblastila predstavnike naše organizacije, da podpišejo oba družbeni dogovora. S tem pa seveda ni rečeno, da v predlogih družbenih dogovorov ne bi bilo možno še česa izboljšati, bolje povedano, točneje opredeliti itd. Gré le za splošno oceno obeh predlogov družbenega dogovora, pri čemer ima poseben pomen dejstvo, da so stališča, ki jih je zastopala naša organizacija, prišla v obeh predlogih do tako rekoč polne veljave. Zato najverjetneje tudi ne kaže pričakovati, da bo konferenca zelo polemična oziroma pretirano kritična do obeh predlogov. Oboje — kritičnost in polemičnost — pa bi na tej konferenci gotovo začutili, če v zadnjih osnutkih družbenih dogovorov, ki sta sedaj postala predloga teh dogovorov, ne bi bile opravljene temeljite spremembe. To še posebej velja za sedanjí predlog družbenega dogovora za gospodarstvo, ki se močno razlikuje od petega osnutka tega dogovora, ki je bil v javni razpravi in ki je v tej razpravi doživel številne in precej ostre kritike. Javna razprava o obeh predlogih družbenega dogovora je torej

možnosti pridružujeta tudi oba predloga družbenega dogovora. Sprejem družbenih dogovorov bo nedvomno velika spodbuda za pospešeno sklepanje samoupravnih sporazumov o delitvi dohodka in osebnih dohodkov, ki bodo na to področje vnesli nedvomno mnogo več reda, kot je to primer sedaj, in ki bodo pomenili tudi pomemben prispevek stabilizaciji našega gospodarstva. Tretja konferenca ZSS bo zato pomemben dogodek v našem političnem in gospodarskem življenju, v katerem naša organizacija vse bolj dobiva tisto mesto, ki ji zares tudi gre.

MILAN POGAČNIK

ZAVAROVALNICA SAVA

Centrala: LJUBLJANA, MIKLOŠIČEVA CESTA 19/1
Poslovne enote: CELJE, ČAKOVEC, JESENICE, KOPER, KOPRIVNICA, KRANJ, KRŠKO, MARIBOR, MENGEŠ, MURSKA SOBOTA, NOVA GORICA, NOVO MESTO, POSTOJNA, TRBOVLJE in LJUBLJANA s poslovalnicama Zagreb in Rijeka

IZ RAZGOVORA Z ANDREJEM GRAHORJEM, PREDSEDNIKOM RO SINDIKATA DELAVCEV PROMETA IN ZVEZ TER ČLANOM KOMISIJE ZA PRIPRAVO SPLOŠNEGA DRUŽBENEGA DOGOVORA

Dogovor končno nared

Prav te dni je bil na podlagi široke javne razprave končno izoblikovan predlog splošnega družbenega dogovora o načelih in merilih za presojo skladnosti samoupravnih sporazumov o delitvi dohodka in osebnih dohodkov z zakonom in vsebino navedenega dogovora. Tovariša Andreja Grahorja, člana republiške komisije za pripravo splošnega družbenega dogovora in predsednika RO sindikata delavcev prometa in zvez, smo ob tej priložnosti zaprosili za kratak razgovor z željo, da bi od-

govoril na vprašanje, ali in koliko ta predlog upošteva načelna izhodišča sindikatov in njihove pripombe k dosedanjim delovnim osnutkom družbenega dogovora. Tovariš Grahor je v svojem odgovoru poudaril, da predlog družbenega dogovora malodane v celoti upošteva načelna izhodišča in stališča sindikatov ter pripombe, izrečene med javno razpravo o delovnih osnutkih, nato pa se je nekaj dlje pomudil ob posameznih skupinah vprašanj, na katera so v razpravi

še zlasti opozorili slovenski sindikati.

BOLJŠE VREDNOTENJE ŽIVEGA DELA

VPRAŠANJE: Dosedanja javna razprava je opozorila na možnost, da bi družbeni dogovor pomenil zniževanje sredstev za osebno, skupno in porabo delavcev v družbenem proizvodni. Sindikati so se temu uprli in se hkrati zavzeli za primerno ceno živega dela. Kaj o tem pravi zadnji osnutek?

ODGOVOR: Novi osnutek, to je predlog komisije, govori o kalkulativnih osebnih dohodkih kot o ele-

mentu za izračun spodnje ravni mase sredstev za osebne dohodke, to pa v višini približno 90 % sedanje mase osebnih dohodkov. Delovnim organizacijam sicer nihče ne zago-

(Nadaljevanje na 4. strani)

Mercator
KAVA
450
PRODAJALNA

Od nekdanj lepe so Ljubljanke slovele . . .

Foto: B. KOPITAR

Regresi se lahko izplačajo

V 17. številki Uradnega lista SRS, ki je izšel ta teden, je objavljen odlok Izvršnega sveta skupščine SR Slovenije, s katerim je dokončno razrešena uganka, kako bo letos z regresom za letne dopuste. Sindikati Slovenije so pred nedavnim predlagali, naj izvršni svet odpravi omejitev za izplačevanje regresov za letne do-

puste iz sredstev sklada skupne porabe ter naj regres na zaposlenega ne bo večji od 600 dinarjev neto. Izvršni svet je tak predlog tudi sprejel. Uganka o tem, kakšen bo lahko letos najvišji regres za letni dopust, kdaj ga lahko izplačajo v delovnih kolektivih in kako ga bodo izplačali ter obračunali, je torej razrešena.

Tako imenovana zamrznitev povečanja osebnih dohodkov kot nadaljevanje do 31. aprila veljavnega zveznega zakona o začasnem omejevanju povečanja osebnih dohodkov v letu 1971 za izplačilo regresov ne velja, čeprav bremenijo sredstva sklada skupne porabe delovne organizacije. Sindikati so predlagali, naj bi regres na

zaposlenega ne bil nižji od 300 dinarjev in ne večji od 600 dinarjev. Kar pa zadeva informacije, češ da bo izplačane regrese treba obračunavati kot dvajsetine za vsak mesec tega leta posebej, še pojasnilo: do 600 dinarjev neto na zaposlenega je možno regrese izplačati v enkratnem iznesku.

KLI
LOGATEC
VAM NUDI
KVALITETNA
OKNA
BALKONSKA VRATA
ROLETE

Vreme ni zanesljivo — zanesljiv je INDIP LENDAVALA

V znak priznanja za dolgoletno aktivno in prizadevno delo v sindikatih, v boju za uveljavljanje interesov prometnih delavcev, izboljševanje delovnih razmer in standarda, predvsem pa v zvezi z uveljavljanjem socialističnih in demokratičnih odnosov v kolektivih prometnih dejavnosti in širši družbeni skupnosti sindikat delavcev prometa in zvez Jugoslavije s podelitvijo zlatih in srebrnih značk od časa do časa izreče svoje javno moralno priznanje in zahvalo najbolj prizadevnim in aktivnim sindikalnim aktivistom iz vse države. Ta visoka priznanja je v sredo zvečer na slavnostni seji predsedstva RO sindikata delavcev prometa in zvez podelil predsednik centralnega odbora tega sindikata Jože Jager, ki je tudi v svojem imenu še enkrat čestital nagajencem. Zlate značke so prejeli: Ivan Šlosar, Jože Povše, Viktor Belič, Jože Pečnik, Humbert Gačnik, Ivan Sisinger, Bruno Tutta (na sliki od leve proti desni), Avgust Batagelj, Bogo Dragar in Janko Kušar, medtem ko je srebrne značke prejelo 21 sindikalnih aktivistov.

NA LINIJI
323-554

SLOVENJ GRADEC

Predsedstvo Občinskega sindikalnega sveta Slovenj Gradec je na zadnji seji priporočilo vsem vodstvom osnovnih organizacij sindikata, da skličejo sestanke, na katerih bodo govorili o osnovnih izhodiščih predloga splošnega družbenega dogovora o merilih za usmerjanje in delitve dohodka in osebnih dohodkov. Po III. konferenci slovenskih sindikatov pa bodo v Slovenj Gradcu sklicali razširjeno sejo plenuma OSS, na kateri bodo podrobneje spregovorili o aktivnosti v zvezi s pripravami na izvajanje zakona o samoupravnem sporazumevanju in družbenem dogovarjanju o merilih za usmerjanje delitve dohodka in osebnih dohodkov.

LJUBLJANA

Predlagajo podpis

Mestni odbor sindikata delavcev prometa in zvez Ljubljana je na plenarni seji v ponedeljek razpravljala o predlogu splošnega družbenega dogovora o načelih in merilih za presojo skladnosti samoupravnih sporazumov o delitvi dohodka in osebnih dohodkov v gospodarskih organizacijah. Razprava je pokazala, da člani plenuma v načelu ugodno ocenjujejo vsebino tega predloga in menijo, da bi ga — po poprejšnji javni razpravi — lahko v najkrajšem času tudi verificirali. Vendar pa je bilo izrečeno tudi opozorilo, da je hkrati s podpisom družbenega dogovora treba poskrbeti tudi za sprejem spremljajočih predpisov, ki bi preprečili, da hkrati ne bi prišlo do novih pritiskanj na cene, kar se je pred časom dogodilo, ko so kolektivni gradbeništa Slovenije podpisali svoje samoupravne sporazume. —mG

MARIBOR

TOKRAT USPEŠNO

V Mariboru so ustanovili osnovno sindikalno organizacijo delavcev, zaposlenih pri zasebnikih. Ta poskus, ki je pred letom propadel, je tokrat uspel. Pravzaprav je to razumljivo, kajti kmalu se bodo začele razprave o sklepanju kolektivnih pogodb o delovnih razmerjih med delavci in zasebnimi delodajalci v obrtni, gostinski in drugih podobnih dejavnostih, pri katerih bo aktivno sodeloval tudi sindikat delavcev storitvenih dejavnosti.

V Mariboru dela pri zasebnikih 1.850 delavcev, ki so razumljivo zainteresirani, da se ta vprašanja čimbolje uredijo.

ROGAŠKA SLATINA

OBISK IZ NEMČIJE

Pred dnevi je obiskala Rogaško Slatino nemška sindikalna delegacija, ki so jo sestavljali predstavniki iz petih bavarskih steklarn. Med tridnevno obiskom so obiskali steklaro Boris Kidrič, steklarsko šolo in zdravilišče. Razen tega so poslušali tudi predavanje o političnih ciljih in nalogah slovenskih sindikatov, o katerih jih je seznanil tajnik RS ZSS Jože Marolt. Pogovarjali pa so se tudi o socialnem varstvu in o delitvi osebnih dohodkov v steklarni. S tem obiskom so vrnilo obisk sindikalni organizaciji iz Steklarne. M. B.

CELJE

Zahtevejo odmrznitev

Na zadnji seji plenuma občinskega sindikalnega sveta v Celju so kritično ocenili delo sindikatov pri sprejemanju in oblikovanju družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov. Zahtevali so, naj republiški izvršni svet odmrzne osebne dohodke, ker to povzroča v mnogih delovnih organizacijah med delavci vročo kri. Ko pa so spregovorili o najnižjih osebnih dohodkih, so sklenili, da se bodo zavzemali za najnižji osebni dohodek 1000 dinarjev, saj le-ta komaj zadostuje za kritje minimalnih življenjskih potreb.

MESTNI SVET ZVEZE SINDIKATOV LJUBLJANE

OBJAVLJA

SKLEP

o podelitvi priznanj mestnega sveta zveze sindikatov Ljubljane v letu 1971 za posebne uspehe pri razvijanju in krepitevi samoupravljanja

Priznanja se podeljujejo ob dnevu jugoslovanskih samoupravljavcev — 27. junija — za posebne uspehe zlasti iz naslednjih področij:

- na področju teoretične misli:
 - za posebne uspehe pri razvoju in poglobljanju samoupravljanja kot temeljnega družbenega odnosa;
 - za teoretična dognanja pri izpolnjevanju in razvijanju samoupravnega sistema;
 - za izjemne dosežke v znanstvenoraziskovalni dejavnosti na področju samoupravljanja.
- na področju razvoja avtonomnega samoupravnega sistema v organizaciji združenega dela in samoupravnih skupnosti:
 - za statutarne in organizacijske ureditve samoupravne zgradbe organizacije združenega dela in samoupravne skupnosti;
 - za najboljše sistemske rešitve neposrednega samoupravljanja;
 - za oblikovanje stimulativnih sistemov nagrajevanja po rezultatih dela;
 - za posebne uspehe na področju izobraževanja v delovnih organizacijah;
 - za delovne in življenjske pogoje.
- na področju neposrednega uresničevanja samoupravljanja:
 - za posebne uspehe trajnejšega pomena pri organizaciji in vodenju dela v samoupravnih organizacijah;
 - za posebna priznanja pri ustvarjanju in utrjevanju samoupravnih medsebojnih odnosov v delovnih skupnostih.

Nagrajeni so lahko posamezniki in skupine.

Predlog za podelitev priznanj mora vsebovati poleg podatkov o kandidatu tudi podrobno utemeljitev predloga.

Kandidate za priznanja lahko predlagajo: osnovne organizacije sindikata, mestni odbori sindikata strokovnih dejavnosti Ljubljane, družbene organizacije, strokovna društva, komisija za podelitev priznanj in občani.

Priznanje obsega: denarno nagrado v višini 10.000 din in spominski kipec.

Predloge za priznanja pošljite do 10. junija 1971 na naslov: Mestni svet Zveze sindikatov Ljubljane — komisija za podelitev priznanj za izjemne dosežke pri razvoju in krepitevi samoupravljanja.

Vse potrebne informacije daje tajništvo mestnega sveta Zveze sindikatov Ljubljane, Ljubljana, Dalmatinova c. 4.

Podpora sprejemu družbenih dogovorov o usmerjanju delitve

OSS Kranj se je na razširjeni seji zavzel za podpis družbenih dogovorov o usmerjanju delitve dohodka

Občinski sindikalni svet Kranj se na svoji razširjeni seji minulo sredo ugotovil, da je javna razprava o osnutkih družbenih dogovorov o usmerjanju delitve dohodka in osebnih dohodkov dala dobre rezultate, saj je izoblikovala mnoge misli in predloge, ki so jih sestavljavci predloga družbenih dogovorov tudi upoštevali. Zato sta sedanja predloga obeh družbenih dogovorov precej boljša od njunih prejšnjih osnutkov ter ju kaže sprejeti. Predstavniki kranjskih sindikatov bodo na III. konferenci ZSS glasovali za sprejem obeh družbenih dogovorov o usmerjanju delitve dohodka — med drugim tudi zato, ker menijo, da bo treba čimprej sprejeti tudi samoupravne sporazume o delitvi dohodka.

Na tej seji ObSS Kranj, ki jo je njegov predsednik Stane Božič sklical predvsem zaradi ocene priprav na podpis družbenih dogovorov in na sklepanje samoupravnih sporazumov, so udeleženci zastavljali mnoga vprašanja o določilih predlogov družbenih dogovorov, ki jim niso bila jasna oziroma so si jih razlagali na različne načine. Med drugim jih je zelo zanimalo vprašanje, ali bodo določila in kvantifikacije obeh družbenih dogovorov obvezne pri sklepanju samoupravnih sporazumov, ali pa bodo delovne organizacije pri njihovem sklepanju lahko samostojne, upoštevaje seveda načela družbenih dogovorov. Prevladalo je mnenje, da sklepanje samoupravnih sporazumov ne bo pomenilo enostavnega prepisovanja določil družbenega dogovora, saj noben predpis in noben zakon ne more biti tako popoln, da bi ustrezal prav vsem razmeram iz prakse delovnih organizacij. Tiste delovne organizacije, ki bodo lahko argumentirano dokazale, da so upravičene deliti dohodek in osebne dohodke drugače kot druge delovne organizacije, bodo za to tudi dobile privolitev pristojne verificacijske komisije.

Kot primer s tega področja naj navedemo dogajanja v kranjski „Savi“. V tem kolektivni so letos sprejeli samoupravni sklep, da najnižji osebni dohodek ne smejo biti nižji od 1000 din mesečno. Zato v „Savi“ menijo, da bi pri sklepanju samoupravnega sporazuma lahko postavili kalkulativne osebne dohodke višje, kot jih sicer določa predlog družbenega dogovora. V „Savi“ imajo tudi lepo navado, da regres za dopuste dajo tudi upokojenecem, česar pa družbeni dogovor ne predvideva. Te svoje navade vsekakor ne želijo opustiti, zato si bodo prizadevali, da možnost izplačevanja regresov za dopuste upokojenecem vnesejo tudi v samoupravni sporazum. M. P.

Zelena luč za dogovor

Predsedstvo RO sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije o osnutku splošnega družbenega dogovora o usmerjanju delitve

Na kratko povzeta ocena sicer obširne razprave na seji predsedstva Republiškega odbora sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije o predlogu splošnega družbenega dogovora o načelih in merilih za presojo skladnosti samoupravnih sporazumov o delitvi dohodka in osebnih dohodkov v gospodarskih organizacijah bi bila naslednja: predlog je dozorel do tiste točke, ko ga lahko podpisniki z nekaterimi manjšimi dopolnitvami z mirno vestjo tudi podpišejo. Zato se je tudi predsedstvo tega posebnega sindikata odločilo priporočiti delegatom na tretji konferenci slovenskih sindika-

to, naj pooblastijo republiški svet ZSS, da podpiše družbeni dogovor. K tej splošni oceni pa seveda velja še marsikaj dodati. Predvsem so v predsedstvu republiškega odbora sindikata delavcev industrije in rudarstva menili, da sedanji predlog družbenega dogovora pomeni bistveno prevrednotenje vseh dosedanjih osnutkov ter da predlog zadovoljuje večino zahtev, ki so jih sindikati izrekli v dosednji javni razpravi o tem vprašanju. Slednje pa po oceni predsedstva tudi potrjuje pravilnost odločitve sindikatov, da so v minulih mesecih razvili tako zelo množično in organizirano javno raz-

pravo, kot je ni noben drug dejavnik družbeno-političnega življenja pri nas. Prav to pa je tudi omogočilo, da so predstavniki sindikata, ki so sodelovali v tripartitni komisiji za pripravo družbenega dogovora, lahko pri oblikovanju predloga dogovora argumentirano zagovarjali interese članstva, s tem pa tudi kar najbolj neposredno vplivali na duha in črko družbenega dogovora.

Tako po oceni predsedstva republiškega odbora tega posebnega sindikata predlog družbenega dogovora zdaj v celoti odraža hotenje zakona o samoupravnem saporazumevanju in družbenem dogovarjanju, naj bi bili delovni kolektivi povsem samostojni v samoupravnem sporazumevanju. Skladno s tem je v predlogu družbenega dogovora odpravljeno še v petem osnutku vsebovano določilo, da lahko samoupravni sporazumi največ za 20 % prekoračijo vrednosti, ki jih določa družbeni dogovor. Namesto prejšnjih petih skupin predlog uvaja sedem skupin kalkulativnih osebnih dohodkov, povečuje pa tudi razpone med posameznimi skupinami kalkulativnih osebnih dohodkov, tako da zagotavlja bistveno višje vrednotenje kvalificiranega dela.

Kar pa zadeva izrečene pripombe, jih je možno takole povzeti: predsedstvo je sklenilo predlagati, naj bi

dopolnili predzadnji odstavek tretjega člena dogovora, tako da se v masi kalkulativnih osebnih dohodkov ne bi upošteval samo „dotacije kulturno-prosvetnim in socialno zdravstvenim dejavnostim“, temveč dotacije za kulturno prosveto, rekreativno in socialno zdravstveno dejavnost. Menili so tudi, da bi veljalo popraviti 6. člen dogovora, ki govori med drugim o tem, „da naj bi najvišji osebni dohodek za normalni delovni uspeh v polnem delovnem času praviloma ne znašal več kot 6.000 din neto mesečno.“ Sporna je namreč po mnenju predsedstva tega

sindikata besedica „praviloma“, saj dosedanje izkušnje dokazujejo, da je lahko „praviloma 6.000“ tudi dejanskih 7.500 ali 10.000 din. In slednjič, predsedstvo sindikata delavcev industrije in rudarstva tudi meni, naj bi v družbeni dogovor zapisali tudi minimalne obveznosti delovnih kolektivov, kar zadeva dodatke za nočno in nadurno delo. Predlagali so, da naj bi znašal minimum dodatka za nadurno delo 30 %, za nočno delo pa najmanj 25 %.

Pravna posvetovalnica DE

VPRAŠANJE:

V začetku leta 1970 sem bil upokojen. Za osnovo pokojnine so mi upoštevali 5-letni povpreček osebnega dohodka. Odmerjena mi je bila zelo nizka pokojnina, ker so osebni dohodki v mojem podjetju v zadnjih nekaj letih precej nazadovali, če jih primerjam s povprečnim dvigom v Sloveniji. Sedaj, ko sem prišel do podatkov o mojem 10-letnem povprečku in do letnih faktorjev povečanja, ugotavljam, da bi bila v tem primeru moja pokojnina precej višja. Ali lahko uveljavljam 10-letno povprečje in ali je v tem primeru možna obnova postopka o ugotovitvi višine pokojnine. J. Ž., ZAGORJE

ODGOVOR:

Po določilu 30. čl. in v zvezi z 238. členom temeljnega zakona o pokojninskem zavarovanju lahko zavarovanec izbira osebni dohodek za izračun pokojninske osnove le od 1. januarja 1965 dalje.

Izbiro kateregakoli nepretрганega petletnega obdobja za izračun pokojninske osnove lahko zavarovanec uveljavi šele po 30. VI 1970. leta, izbiro desetletnega obdobja pa šele po 30. VI 1975. leta. Ker ste uveljavili pokojnino že v začetku leta 1970, je bilo treba upoštevati za izračun pokojninske osnove vaš osebni dohodek za zadnjih pet let zavarovanja in ni bilo nobene druge izbire. Zato tudi ni nobenega razloga za obnovo pokojninskega postopka. M. VEHOVEC

Avtomobili s takojšnjo dobavo!

ŠKODA 100 Š	24.750.—
ŠKODA 100 DE LUXE	25.750.—
ŠKODA 110 DE LUXE	26.750.—

Dobava takoj ali najkasneje do 30 dni!

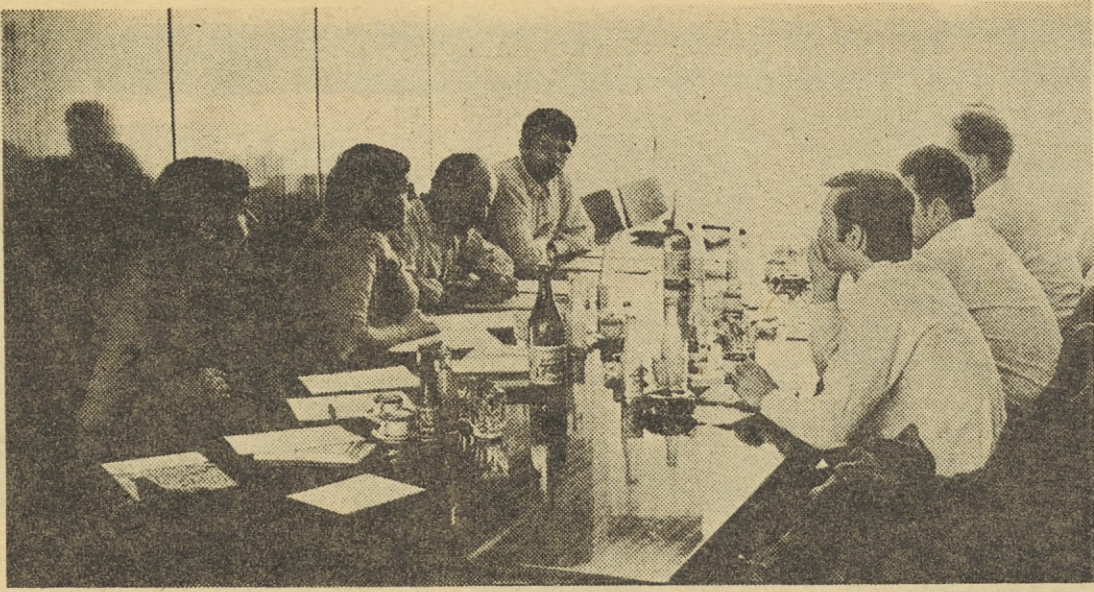
Vse informacije dobite v prodajnem oddelku VOLAN. Ljubljana, Kersnikova 6 telefon 411-734.

volan ljubljana
kersnikova 6

Francozi v Ljubljani

Na enotedenskem študijskem obisku se mudi v Sloveniji 5-članska delegacija francoske demokratične konfederacije dela (CFDT) iz pokrajine Rhone-Alpes. Člani delegacije proučujejo predvsem odnose med samoupravljanjem in planiranjem, zanimajo pa se tudi za delovanje sindikatov v samoupravnih odnosih. To je bila tudi osnovna tema razgovorov s strokovnimi sodelavci in funkcionarji sveta ZSS (na naši tlaški). Delegacijo CFDT je sprejel tudi predsednik Sveta ZSS Tone Kropušek, kasneje pa je delegacija med drugim obiskala tudi novoporiški „Meblo“ in anhovski „Savit“.

Ob zaključku redakcije

Promet: najmanj 1000 din

Republiški odbor sindikata delavcev prometa in zvez je na plenarni seji v četrtak razpravljala o samoupravnih sporazumih med delovnimi organizacijami prometa in zvez ter ocenjeval predlog splošnega družbenega dogovora o načelih in merilih za presojo skladnosti samoupravnih sporazumov o delitvi dohodka in osebnih dohodkov v gospodarskih organizacijah. Po razpravi je plenum sprejel stališče, naj bi delegati iz kolektivov prometa in zvez na III. konferenci slovenskih sindikatov podprli splošni in podpis predloga družbenega dogovora. S političnim delovanjem in z dajanjem soglasja s samoupravnim sporazumom, ki jih kolektivi različnih panog tega sindikata že pripravljajo, pa si bo republiški odbor prizadeval, da bi najmanjši osebni dohodek delavca v prometu in zvez znašal 1000 dinarjev; da bi samoupravni sporazumi določevali minimalne obvezne zneske sredstev za regrese, izobraževanje in stanovanjsko gradnjo njihovih delavcev; da bi določevali vse vrste osebnih izdatkov v breme materialnih stroškov, oziroma osebne prejemke, ki bremenijo sklad skupne porabe. Izhajajoč iz sklepov prejšnje plenarne seje pa naj bi delegati kolektivov prometa in zvez na III. konferenci slovenskih sindikatov tudi predlagali začetek politične in ekonomske akcije za odpravo vseh zaslužkov pod 1000 dinarjev. —mG

Zdomci in domovina

O zahtevah delegatov — zdomcev na sarajevskem kongresu

Naši zdomci prav gotovo še nikoli niso imeli takšne priložnosti, da povedo svojo besedo o problemih, ki jih tarejo, kot so jo imeli na II. kongresu samoupravljalcev Jugoslavije. Njihovi delegati so namreč v Sarajevu enakopravno z drugimi predstavniki samoupravljalcev Jugoslavije razpravljali o nadaljnjem razvoju naše samoupravne socialistične skupnosti, ki je tudi na ta način dokazala, da zdomce obravnava kot sestavni del našega delavskega razreda, naše družbene skupnosti.

Uradna priznanja, da so zdomci sestavni del naše družbene skupnosti, ki nanje računa v vsakem pogledu, zvenijo morda komu prazno in nepotrebno, vendar pa ni tako. Ni še daleč čas, ko so v Jugoslaviji mnogi gledali na zdomce kot na sumljiv element, kot na nekakšne dezertarje, špekulante in podobno. To je bilo potem čutiti tudi v konkretnem obravnavanju njihovih problemov in, žal moramo priznati, vsaj nekaj takega je čutiti ponekod še danes. Tisto, kar namreč vedo in priznavajo različni naši forumi, ni vedno tudi tisto, kar vedo in priznavajo pristojni dejavniki v občinah, v podjetjih, raznih ustanovah itd. Drži pa, da se v tem pogledu razmere občutno spreminjajo na bolje.

Ko naši ljudje odhajajo na delo v tujino, večinoma tudi že planirajo, kdaj se bodo vrnili. Zavoljo različnih vzrokov se potem njihova vrnitev večkrat zavleče za krajši ali tudi daljši čas, vendar pa to niti ni bistveno. Bistveno je to, da z bivanjem v inozemstvu računajo samo za določen čas in zato naša družbena skupnost tega časa ne sme podaljševati z različnimi predpisi, ki zavirajo uresničitev želje zdomcev, da bi se čimprej vrnili domov.

Odhajanje naših ljudi na delo v tujino je torej kompleksen problem, ki se začneja z načinom odhoda v tujino, nadaljuje z bivanjem v tujini in se razreši z vrnitvijo domov. V vsem tem času pa mora biti naša skupnost prisotna pri urejanju najrazličnejših vprašanj — in to seveda na najboljši način, ki je možen.

Na tem področju smo že marsikaj uredili, ali pa vsaj izboljšali, vendar je ostalo še mnogo vprašanj, ki se jih bomo morali pravzaprav šele lotiti. Kot država smo doslej sklenili pogodbe o zaposlovanju naših delavcev z osmimi državami, pogodbe o socialnem zavarovanju naših zdomcev pa s štirinajstimi. Vse te pogodbe niso enako ugodne, ker vsi naši partnerji pač niso pripravljani priznati našim zdomcem enakih pravic. Na vsak način pa so imeli delegati zdomcev v Sarajevu prav, ko so zahtevali, da se njihova združenja vključijo v pripravljanje novih oziroma noveliranje starih pogodb, ki

urejajo njihove pravice, saj so za to ne samo najbolj zainteresirani, temveč v marsičem tudi najbolj kvalificirani. To so jim najvišji predstavniki naših pristojnih organov in organizacij tudi priznali in obljubili, da bodo to njihovo zahtevo uresničili.

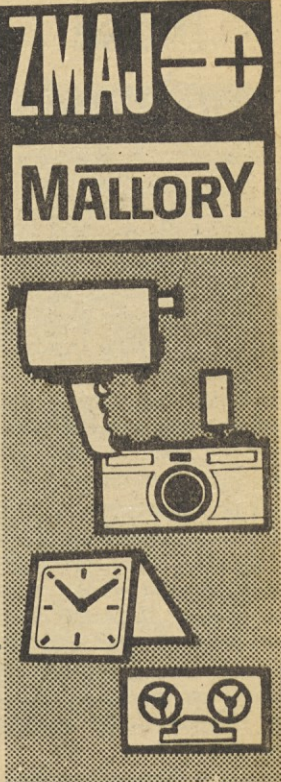
V ZR Nemčiji in v Avstriji, kjer je največ naših zdomcev, bo naša država letos odprla pet novih konzulatov, naša konzularna predstavništva v teh dveh državah pa kadrovsko okrepijo s 180 uslužbenci, ki bodo delali predvsem v tako imenovani šalterski službi, ki ima pač največ opravka z zdomci. To je seveda precejšnje izboljšanje v primerjavi z dosedanjim stanjem, vendar pa še niti zdaleč ne bomo zadovoljivo uredili vseh problemov. To po tej poti končno tudi ni možno: diplomatsko-konzularna predstavništva lahko uredijo sicer marsikaj, vendar še zdaleč ne vsega. Tu je potrebno tudi organizirano delo mnogih drugih dejavnikov, ne nazadnje tudi delo klubov in drugih organizacij naših zdomcev. Marsikje, denimo v Švici, so si klubi naših zdomcev pridobili velik ugled in urejajo številne probleme in potrebe naših ljudi. Od tod tudi ideja in zahteva delegatov naših zdomcev na sarajevskem kongresu: zagotoviti tem klubom čimvečjo pomoč, organizirati jih, kjer se le da, potem pa jih združiti v zvezo klubov Jugoslovancev in določeni državi, te zveze pa potem povezati v koordinacijski odbor, ki bi usklajeval njihovo delo, hkrati pa bil močan dejavnik soodločanja o ukrepih, ki jih pri nas sprejemamo v zvezi z zdomci. Tudi ta ideja oziroma zahteva je bila v Sarajevu sprejeta, saj je očitno, da samoorganiziranje naših zdomcev ne pomeni samo pomoči njim samim, temveč tudi pomoč naši skupnosti v njenih prizadevanjih, da vse probleme zdomcev uredi na najboljši možni način. Materialna pomoč naše države tem klubom za zdaj sicer ne bo mogla biti velika, gotovo pa bo naraščala; hkrati s tem pa bo Jugoslavija na vse načine skušala doseči, da tudi države, v katerih delajo naši zdomci, prispevajo sredstva za delo njihovih organizacij. Ni pa dvoma, da se bodo v bodoče morale zavzeti za naše zdomce predvsem republike, iz katerih ti zdomci so. Za njihova naloga bo gotovo olajšana s predvidenim novim načinom uporabe deviznih sredstev, ki jih dobivamo od zdomcev: v bodoče naj bi večino teh sredstev uporabili za potrebe tiste republike oziroma tistih krajev, od koder so naši zdomci. To pa bo potem dalo tudi materialne možnosti, da začnemo različne probleme zdomcev pospešeno urejati v duhu politike naše družbe. M. P.

tovarna
baterij in
baterijskih naprav
zmaj — ljubljana

generalni
zastopnik za
jugoslavijo

za
najzahtevnejše
baterijske
aparate
alkalne in
živosrebrne
baterije

baterije
nove
generacije

Proračun RS ZSS za leto 1971

Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije je na 13. plenarni seji dne 6. aprila 1971. leta sprejel proračun za leto 1971. Za izpolnjevanje nalog in smernic, ki so bile postavljene na drugi konferenci sindikatov Slovenije, je za leto 1971 s proračunom zagotovljeno 5.146.120.— din sredstev, in sicer 4.000.000.— din od članarine, 1.027.220.— din od dohodkov treh delovnih znot in 118.900.— din ostalih dohodkov.

Predvideni dohodki so razporejeni:

1. za dejavnost republiškega sveta: za funkcionalne izdatke 219.000.— din, namenske izdatke 430.000.—, osebne dohodke 746.000.—, materialne izdatke 121.000.— din in druge izdatke 5.000.— din
2. za dejavnost služb republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije: ožjega dela služb 2.414.000.—, službe pravne pomoči 295.500.— din., uprave Doma sindikatov 519.420.— din in bifeja v Domu sindikatov 212.300.— din.
3. za sredstva skupne porabe delovne skupnosti 90.000.— din in
4. kot rezerva proračuna 93.900.— din.

KAKO UČINKOVITO OBVEŠČATI SAMOUPRAVLJAVCE

Za kakšen model obveščanja?

Indukcijsko ali vzbujevalno funkcijo obveščanja moramo razumeti kot tisto kvaliteto, ki organiziranemu obveščanju šele omogoči približati se zaželenemu samoupravljalškemu komuniciranju in uresničevati osnovne naloge obveščanja.

Le če je tako organizirano obveščanje posebna, specializirana in do določene mere od zunanjih in notranjih subjektivov neodvisna dejavnost, lahko zagotovi z delom strokovno ustrezno zaposlenih delavcev tisto, kar od nje pričakujemo. Lahko namreč omogoča slehernemu članu delovne skupnosti in njegovim ožjim svojem oblikovanje ustreznih stališč do problemov, pojavov in dogodkov ter ustrezno reagiranje ali ukrepanje nanje ob učinkovanju informacij, ki jih ti dobivajo v svojih vsakodnevnih stikih s predpostavljenimi sodelavci pri delu. Tako bolj popolno obveščen samoupravljalcev veliko lažje spoznava in razume vzroke in motive za nastajanje problemov, pojavov in dogodkov, njihove posebnosti ter jih ocenjuje bolj objektivno, s tem pa tudi ustrezneje odloča, kadar je postavljen pred zahtevo, naj izreče svoje mnenje oziroma svoje stališče. Kot član delovne skupnosti se tako lahko lažje odloči za najprimernejšo pot med največkrat preozkimi osebnimi interesi ter interesi vsega kolektiva, ki so ali pa bi morali biti izraženi v sprejeti poslovni politiki njegove delovne organizacije.

Shematično bi bilo mogoče ponazoriti transmissijsko in indukcijsko funkcijo organiziranega obveščanja in samoupravljalškega komuniciranja v delovni organizaciji s shemo, ki jo posredujemo ob koncu tega sestava.

Na levi strani sheme so navedeni nekateri izmed načinov oziroma oblik komuniciranja ali komunikacijski kanali. Članom delovne skupnosti in njihovim ožjim svojem omogočajo komuniciranje z viri informacij. Desno spodaj so prikazani glavni informacijski viri, ki jih je na vsak način treba pritegniti v sistem obveščanja. Desno zgoraj pa je prikazana v obliki poenostavljene črpalke in tlačilke transmissija in indukcijska informacij v informacijskem oziroma komunikacijskem procesu z naslednjimi tehnološkimi stopnjami: zajemanje ali zbiranje informacij, oblikovanje in prirejanje informacij, emitiranje ali objavljanje informacij, dokumentiranje informativnega gradiva in analiziranje učinkov objavljenih informacij ter učinkovitosti sistema obveščanja. Zgoraj so navedene še osnovne odlike, po katerih se ocenjuje kvaliteta informacij.

Iz usmerjenosti in poti posameznih komunikacijskih tokov je razvidno, da gre v našem modelu za sistem obveščanja, ki omogoča komuniciranje v obe smeri pri čemer se pojavljajo člani delovne skupnosti bodisi kot komunikatorji bodisi kot komunikanti — vselej pa v vlogi subjekta komuniciranja in

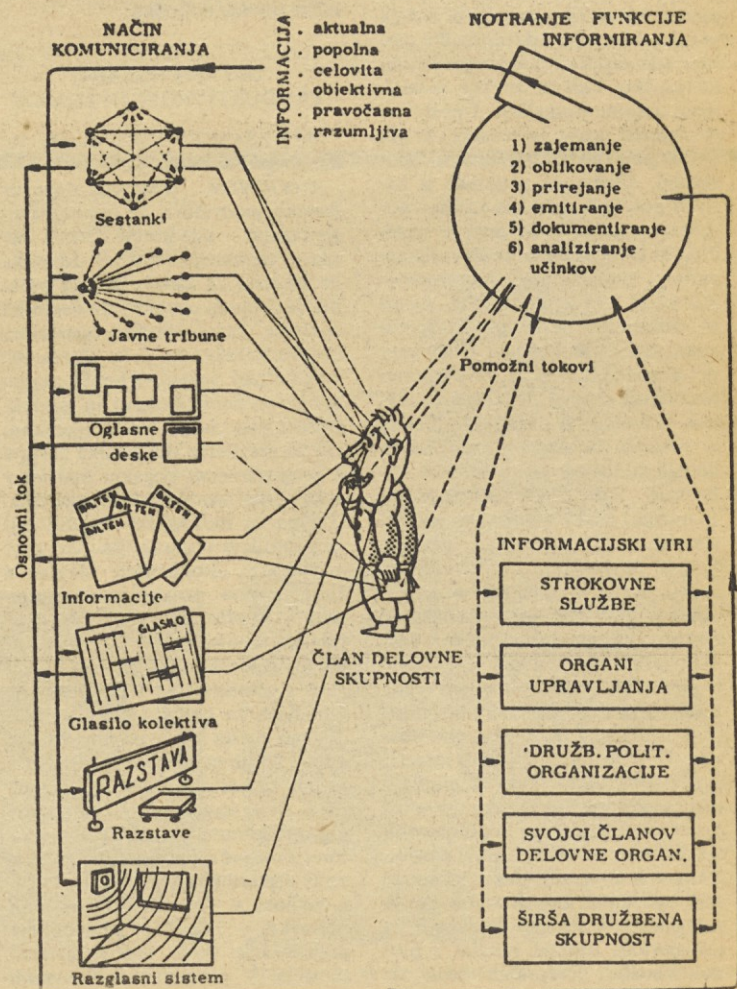
nikakor ne le kot objekt obveščanja. Tak sistem torej temelji na že obravnavanem Vregovem sproščnem dialogu udeležencev komuniciranja. Njihova funkcija se spreminja le toliko, kolikor se pojavljajo enkrat kot pubudniki ali začetniki takih procesov, drugič pa kot v komuniciranju pritegnjeni udeleženci in enakopravni partnerji.

Pri organizaciji obveščanja bi naredili veliko napako, če bi zahtevali, naj v vseh nujnih potrebnih formalnih komunikacijskih stikih med člani delovne skupnosti posreduje informacije dejavnost za obveščanje. S tem bi zavrla ali celo onemogočila nemoteno poslovanje delovne organizacije in okrnili človekovo osebno pobudo. Prišli bi v nasprotje z zahtevo, naj bo, koliko je največ možno takih komunikacij v delovni organizaciji, ki temeljijo na medosebnem komuniciranju. Zato moramo biti pri odločanju, katere informacije naj se pretakajo od virov k članom delovne skupnosti s posredovanjem dejavnosti za obveščanje, zelo previdni. Zasedovati moramo številne dejavnosti — od učinkovitosti poslovanja delovne organizacije do ustrezne stopnje obveščenosti njenih članov.

Odločitev torej ni lahka in zahteva veliko znanja o organizaciji poslovanja in dela, o človeku in njegovem mestu v družbeni delitvi dela, o človekovi osebnosti, o sociologiji dela in seveda tudi o komunikacijskih oblikah ter načinih, ki jih lahko s pridom uporabljamo v delovni organizaciji.

V nobenem primeru ne smemo zanemariti tistih informacijskih virov ter tistih vrst informacij, ki zagotavljajo članom delovne skupnosti ustrezno stopnjo obveščenosti in boljše poznavanje ter celovitejše razumevanje celotnega dogajanja v kolektivu, in ki jim omogočajo kvalitetno ter odgovorno odločanje.

Obveščanje kot specializirana dejavnost za razvijanje in krepitev sistema samoupravljalškega komuniciranja zajema informacije pri njihovih virih. Primerno oblikovane in prirejene komunikacijske zmogljivosti posameznih načinov oziroma sredstev za komuniciranje jih posreduje članom delovne skupnosti in njihovim ožjim svojem. Hkrati pa zajema pri njih odgovore nanje, in to v najrazličnejših oblikah — od pripomb, predlogov, ugovorov in pritožb do vprašanj ter zahtev po odgovorih — ter jih po ustreznih neposrednih komunikacijskih stikih z informacijskimi viri spet posreduje članom delovne skupnosti. To neposredno povezovanje in kontaktiranje ali komuniciranje dejavnosti za obveščanje z viri informacij je v bistvu pomožni tok komuniciranja, ki zagotavlja uresničevanje indukcijske funkcije obveščanja. DUŽAN REBOJL

Naše možnosti

Slovensko gospodarstvo naj bi po napovedih načrtovalcev našega razvoja leta 1985. doseglo že 3000 dolarjev družbenega proizvoda na prebivalca. Pri tej napovedi se najbolj zanašamo na razširitev in poživitev blagovne menjave s tujino in medrepubliške menjave v jugoslovanskem gospodarskem prostoru. Kakih 86% slovenskega družbenega proizvoda je neposredno odvisnih od prodaje v druge republike in v tujino, med obema pa obstaja znatna razlika: v tujino izvažajo Slovenija predvsem reprodukcijski material (več kot 54%), v druge republike pa finalne industrijske izdelke visoke stopnje obdelave.

Uvoz iz tujine se je v desetih letih povečal od 12% — udeležba na družbenem proizvodu — na 29%, „uvoz“ iz drugih republik pa se je v zadnjih treh letih zmanjšal od 53% na 49%.

Zaradi očitne odvisnosti od mednarodnih in jugoslovanskih gospodarskih zmogljivosti in trga je naše gospodarstvo močno zainteresirano ne le za povečanje proizvodnje, konkurenčne na domačem in tujem tržišču, ampak tudi za ustanavljanje velikih trgovskih podjetij, ki kot sestavni del gospodarstva zbirajo in povezujejo stotine manjših proizvodnih organizacij in jim omogočajo nastop na tržišču. Taka grostična podjetja so hkrati neposredni organizatorji in nosilci proizvodne dejavnosti, so torej trgovsko-proizvodna podjetja, kot denimo Slovenijales, Slovenija vino, Jugotekstil, Metalka, Emona. V skupnih jugoslovanskih zunanjetrgovinskih skladih pa so slovenska podjetja udeležena z več kot 30%.

NAŠA AKCIJA: DELOVNE ORGANIZACIJE PO POTEH STABILIZACIJE

KAJ SO PAVEDALI DELAVCI PODJETJA ELKROJ MOZIRJE

Marija STEBLOVNIK, konfekcionar I (prva z leve): „Ne vem, če je stabilizacija kriva, da so zahteve do nas iz dneva v dan večje. Čutim pa, da s tem, ko delamo in ustvarjamo vedno več in da to dosegamo ob olajšanih delovnih razmerah, za katere pa smo poskrbeli sami, v bistvu najbrž delamo tisto, kar je mišljeno s stabilizacijo gospodarstva. Če se motim, me pa popravite!“

Janez ROBNIK, narisovalec (drugi z leve): „Po mojem stabilizacija

ne bi smela občutneje prizadeti kolektivov, ki v največji možni meri skrbijo za dobro kvaliteto izdelkov in ki se obenem trudijo, da bi znižali proizvodne stroške. Glede obojega smo pri nas na najboljši poti. S tem pa nočem reči, da smo dosegli vse, kar bi lahko. Nujno je, da bi nasploh zaostri delovno disciplino in odgovornost za organizacijo dela, ki šepata na nekaterih vsem nam znanih fazah dela.“

Marija IRMAN, pomočnik izmenovodje (v sredini): „Skozi reformo v letu 1965 smo se komaj prebili;

izučilo nas je, da se moramo modernizirati in poskrbeti za kadre. Za oboje smo tudi poskrbeli. Če ne bi, bi nas sedanja stabilizacija prav gotovo spravila v likvidacijo. Zdi se mi, da to naši ljudje vedo, ker so sami po sebi, ne da bi jih kdo priganjal, pri delu bolj disciplinirani, bolj prizadevni. Na takšno vzdušje prav gotovo vplivajo tudi boljši zaslužki, vendar pa tudi spoznanje, da zmoremo vse, če le hočemo! Zato verjamem, da bomo v najbližji prihodnosti lahko kupili tudi nujno potrebne dodatne specialne stroje in z

njimi odpravili ozka grla v naši likalnici.“

Mirko KOVAČIČ, vodja skladišča (drugi z desne): „Rekel bi, da stabilizacija do nas pravzaprav še ni prišla, saj proizvajamo zgolj na podlagi naročil, skladišča pa so prazna. No, čeprav je skladišče prazno, vem, vidim in slišim, da se v proizvodnji močno prizadevajo, da bi kar najbolj izkoristili rezerve. Vsakdo mora pošteno delati za denar, ki ga dobi ob mesecu. To in pa poslovni uspehi me utrujejo v prepričanju, da se tudi ELKROJ vključuje v sta-

bilizacijo gospodarstva in gospod

jenja.“
Pepca GNADER, konfekcionar (skrajno desno): „Nimam občutja da bi nas stabilizacijski ukrepi kakorkoli prizadeli. Najbrž pa naše podjetje preživljalo hude čase se že več let ne bi odrekli osebnim dohodkom, če ne bi stiskali vseh koncih, da smo si lahko postavili nove proizvodne prostore jih opremili z najmodernejšimi stroji. Zdaj proizvajamo več in manjšim trudom, zaslužki pa so tudi precej popravili.“

Z ekspanzijo »proti« stabilizaciji

Kolektiv modne konfekcije Elkroj Mozirje s specializacijo in s povečanjem obsega proizvodnje kljubuje negativnim učinkom stabilizacijskih ukrepov

Če se po uveljavitvi ukrepov za stabilizacijo gospodarstva in gospodarjenja ne bi začela slabšati likvidnost, 210-članski kolektiv Modne konfekcije ELKROJ iz Mozirja pravzaprav sploh ne bi vedel ali občutil, da stabilizacijski ukrepi posegajo tudi v njihovo gospodarjenje in poslovanje.

„Vzrok je preprost: od leta 1967 dalje doživljamo zelo močno ekspanzijo,“ je poudaril Peter Širko, pomočnik direktorja. „Z izrazito specializacijo in s povečanjem fizičnega obsega proizvodnje se zato lahko

upiramo splošno znanim negativnim učinkom stabilizacijskih ukrepov. Nikar pa ne mislite, da je bila pot do naših uspehov lahka!“

OD AGONIJE DO RAZCVETA

ELKROJ Mozirje, ki ima za seboj več kot dvajset let dela in obstoja, je kmalu po reformi začel v resno krizo. Neprimerni delovni prostori, obrtniški način proizvodnje, zastarela oprema, slaba organizacija dela so pomenili glavne vzroke, ki jih je bilo treba na neki način ali od-

praviti ali pa se odločiti za likvidacijo takrat 60-članskega kolektiva. Navzlic precejšnjemu pesimizmu, ali je namreč sploh še mogoče „rešiti“ to podjetje, pa so se v mozirski občini le odločili za zadnji poskus. Zamenjali so vodstvo podjetja in obljubili tudi materialno pomoč pri gradnji novih prostorov in nakupu sodobne opreme, če bo seveda tudi kolektiv napel vse sile, izbral smotnejšo usmeritev proizvodnje in iz lastnega dohodka ustvaril kar največ sredstev za očitno potrebne investicije. V teh mejah so pristojni

občinski organi dali kolektivu tovarne ELKROJ povsem proste roke.

„Dobili smo novega direktorja, le-ta pa je poiskal sposobnega trgovskega zastopnika, ki nam je utrl pot na trg,“ se spominja Peter Širko. „Iz takega začetka in vnovičnega rojstva v letu 1967 je postopoma zrasla nova organizacija strokovnih služb in organizacija dela ter proizvodnje, ki temelji na mladih ljudeh — vodilni smo v poprečju stari komaj 30 let. Vsa vodilna delovna mesta zdaj zasedajo ljudje z najmanj srednješolsko izobrazbo. Razen tega študiramo še enega tekstilnega inženirja in pet dijakov na srednji konfekcijski šoli v Kranju.“

Ze omenjeno možnost „proti rok“ so novi kadri tudi dobro izkoristili. Proizvodnjo so usmerili zgolj na izdelovanje vseh vrst moških, ženskih in otroških hlač. V povprečju jih zdaj naredijo že po 2.000 na dan in jih tudi sproti razpošljejo naročnikom.

Prav gotovo so izredno redki kolektivi njihove stroke, ki se lahko pohvalijo z nečim podobnim. V primeru tovarne ELKROJ Mozirje velja zapisati, da so k takšnim uspehom in k razcvetu veliko pripomogli tudi sami. Od 1967. leta do lanske jeseni so, denimo, močno zategnili pri osebnih dohodkih, da bi zbrali kar največ sredstev za gradnjo novih proizvodnih prostorov in nakup potrebne opreme. Odkar je lani poleti steklo delo v novi tovarni, ki je skupaj z opremo veljala tri milijone dinarjev — od tega so tretjino prispevali iz lastnih sredstev — so lahko precej popustili tudi pasove. Medtem ko je bil do lanskega julija po-

vprečni zaslužek le 900 dinarjev, najmanjši pa 700 dinarjev, so se v prvih štirih mesecih letošnjega leta povprečni zaslužki dvignili že na 1.200 din, nihče pa praviloma ne sme prejemati manj kot 900 din mesečno.

„NIČ NA LEPE OČI“

„Pri nas nihče ne hodi plačo, nihče ne dobi ničesar samo zaradi lepih oči,“ je pripomnil Peter Širko. „Odlučili smo se za skrajno ekonomično gospodarjenje na vseh področjih, tudi pri osebnih dohodkih. Rezultati kažejo, da taka pot uspešna in perspektivna. Leta 1969 smo prvič zgodovini našega podjetja izdelali za nekaj več kot milijardo starih dinarjev izdelkov. Lani smo dosegli 1,6 milijarde S-din letos pa računamo s približno dvema milijardama in pol. Proizvodnja narašča, morajo rasti tudi osebni dohodki; če ne bi bilo zamrznitve, bi se pri njej tega dosledno držali. Toda nekaj drugega je, od česar tu ne odstopamo! Investicijske kredite smo dobili na povprečno odplačilno dobo štirih let. Tudi to nas je prisililo h kar najboljši organizaciji proizvodnje in k obračunu funkcionalne amortizacije. Naši stroji se morajo v povprečju amortizirati v dveh letih in pol. Drugo k drugemu: ob tako močni obratovanosti izdelkov z amortizacijo ob naraščajočih cenah surovosti in ob višjih zaslužkih na novih strojih dosegamo tako kvaliteto, da smo vseno konkurenčni in da so naša skladišča prazna. Ker pa se proizvodnja novi tovari komaj dobri uteka, lahko računamo z nadaljnjo ekspanzijo.“

MILAN GOVEKAL

Dogovor končno nared

Predlog splošnega družbenega dogovora o načelih in merilih za presojo skladnosti samoupravnih sporazumov o delitvi dohodka in osebnih dohodkov v gospodarskih organizacijah malodane v celoti upošteva načelna izhodišča sindikatov ter pripombe, izrečene med razpravo o petih dosedanjih delovnih osnutkih

(Nadaljevanje s 1. strani)
tavlja, da bodo dosegle vsaj tako osebne dohodke, kot jih za posamezne kategorije zaposlenih navaja predlog komisije; take dohodke morajo šele zaslužiti. Lahko pa rečem, da predlog tudi ne znižuje sedanje mase osebnih dohodkov. Upoštevati je namreč treba povečanja, ki jih bodo predvideli samoupravni sporazumi. Mislim na prejemke iz naslova posebnih delovnih razmer, posebnih pogojev poslovanja in izplačila, ki so odvisna od poslovnega rezultata podpisnikov sporazumov. Ker bodo ta merila določili, merili in ovrednotili samoupravni sporazumi, družbeni dogovor v ničemer ne preprečuje, da ne bi primerno ovrednotili živega dela. Od nadaljnjih ekonomskih in političnih akcij je odvisno, če bomo in kako bomo dosegli primerno raven osebnih dohodkov. Zato bodo samoupravni sporazumi lahko spodbudno vplivali tako na proizvodnjo kot celoto. Pri tem je pomembno, da bo vsak samoupravni sporazum določil enaka izhodišča osebnih dohodkov za enako delo in da bodo razlike v zaslužitvi le posledica razlik v delovnih rezultatih, delovnih razmerah storilnosti in v naložbah v razširjeno reprodukcijo. Družbeni dogovor tudi izrecno predvideva, da se bodo ta merila v verifikacijskem postopku posebej ocenjevala. Sklepanje samoupravnih sporazumov torej ne more povzročiti novih anomalij, na kar so mnogi tudi opozarjali, ampak očitno gre za usklajevanje osebnih dohodkov in za usklajevanje osebne porabe s produktivnostjo. Prepričan sem, da

bomo samoupravni sporazumi s svojimi merili bistveno omejili tako pretirano visoko, pa tudi pretirano nizke osebne dohodke.

OSEBNA PORABA, PRODUKTIVNOST IN ZNANJE

VPRAŠANJE: Kako doseči to, kar ste pravkar omenili?

ODGOVOR: Družbeni dogovor izrecno predvideva, da samoupravni sporazumi — upoštevaje enotna merila — zagotavljajo delitev dohodka na sredstva za zadovoljevanje osebnih in skupnih potreb delavcev in na sredstva za razširitev materialne osnove združenega dela. Merila so: kalkulatívni osebni dohodki, rentabilnost vloženih sredstev in produktivnost dela. Samoupravni sporazum naj bi praviloma podpisnike zavezal k progresivnemu vlaganju sredstev v materialno osnovo združenega dela. Z njim bi tudi lahko določili najnižjo stopnjo akumulacije.

Predlog družbenega dogovora tudi izrecno poudarja, da samoupravni sporazumi kot merilo uporabljajo bodisi šolsko kvalifikacijo ali pa usposobljenost pri delu, urejeno s splošnimi akti podpisnikov. Izhodišče za delitev so lahko tudi delovna mesta ali pa poklici, vendar s tem, da jih mora samoupravni sporazum zaradi primerljivosti „poravnati“ z eno izmed stopenj strokovne usposobljenosti. Družbeni dogovor torej omogoča upoštevanje osebnih oblik usposabljanja in izobraževanja, z razponi v kalkulatívni osebnih dohodkih — 1:3,38 — pa spodbuja pridobivanje večje usposobljenosti za delo. V primerjavi z delovnimi

osnutki namreč predlog družbenega dogovora nasploh precej bolj vrednoti kvalificirano in visoko kvalificirano delo. V skladu s stališči II. konference slovenskih sindikatov pa predvideva, naj bi osebni dohodki pod 800 din sploh izginili.

ZA KOGA BO VELJAL „MODEL“?

VPRAŠANJE: Javna razprava o delovnih osnutkih je opozorila na nevarnost, da bi z družbenim dogovorom vsiljevali administrativne rešitve, s tem pa omejevali samoupravne pravice delovnih ljudi. Za kakšno pot se zavzema predlog komisije?

ODGOVOR: Zadnji predlog družbenega dogovora docela ločuje prvi del dogovora od njegovega drugega dela in vsebuje dosledno izpeljano načelo, da prvi del služi za presojo skladnosti samoupravnih sporazumov z zakonom in družbenim dogovorom, drugi del pa za neposredno primerjanje delitve v tistih kolektivih, ki po treh mesecih po podpisu družbenega dogovora ne bi pristopili k ustreznemu samoupravnemu sporazumu ali pa bi kasneje iz njega izstopili. Drugi „administrativni“ del torej pomeni sankcijo za tiste, ki ne bi podpisali samoupravnega sporazuma. V tem delu je predvidena uporaba znanega matematičnega modela delitve osebnih dohodkov oziroma izračuna faktorja stimulacije. Ker med prvimi in drugimi delom ni povezave, ki je po delovnih osnutkih določala maksimum osebnih dohodkov, „model“ v drugem delu družbenega dogovora nima nobenega neposrednega niti posred-

nega vpliva na delitev v delovnih organizacijah, ki bodo podpisale ustrezne samoupravne sporazume z drugimi besedami: Takšna rešitev v celoti upošteva načelno stališče sindikatov, da mora prvi del dogovora vsebovati le konkretnejša merila in postopke za verifikacijo samoupravnih sporazumov in da niso sprejemljive težnje po administrativnem vsiljevanju rešitev od zunaj in po omejevanju samoupravnih pravic delovnih ljudi.

MERILO DRUŽBENE RENTABILNOSTI DELA

VPRAŠANJE: Mnoge delovne organizacije poslujejo rentabilno samo zaradi tega, ker zaposlenim izplačujejo neprimerno nizke zaslužke. Ali predlog družbenega dogovora predvideva kakršnokoli merilo družbene rentabilnosti poslovanja, ki jo delovni ljudje ne bi plačevali z nadaljnjim zategovanjem pasov?

ODGOVOR: Z vprašanjem opozarjate na enega zelo pomembnih institutov, ki ga želimo uvesti prav s sprejetjem družbenega dogovora. Če bi se namreč izkazalo, da določene delovne organizacije izplačujejo osebne dohodke, ki so za 20 in več odstotkov manjši od kalkulatívni osebnih dohodkov. Služba družbenega knjigovodstva mora opozoriti pristojno občinsko skupščino, da „pretrese“ take organizacije, skupaj z njimi izdela sanacijski program in sprejme še druge potrebne ukrepe, vstevši likvidacijski postopek. Z nizko ceno živega dela v prihodnje torej noben kolektiv ne bo več mogel „rentabilno“ poslovati.

OBVESTILO!

Občinska konferenca socialistične zveze delovnega ljudstva Ljubljana Center obvešča delovne ljudi s področja gospodarstva v občini, da so razpisane nadomestne volitve republiške volilne enote 17 za poslanca gospodarskega zbora republiške skupščine Slovenije, ki bodo 30. junija 1971. leta. V zvezi s tem

pozivamo

vse zainteresirane dejavnike v občini, da evidentirajo možne kandidate za poslanca gospodarskega zbora SRS. Predlog kandidatur pošljite z vsemi potrebnimi osnovnimi podatki na občinsko konferenco SZDL Ljubljana Center, Trdinova 4, najkasneje do 31. maja 1971.

Občinska konferenca SZDL Ljubljana Center

DVAKRAT PRIZADETI

V »Topru« so kaznovani, ker so v minulih letih preveč varčevali z osebnimi dohodki ● Umikajte se s tujih tržišč

Tudi dobri gospodarji dandanes niso kdove kako prešerne volje. Za malo se jim zdi, da njihov poslovni uspeh kljub vsemu še vedno ni odvisen predvsem od vloženega dela in da je danes tako — že jutri pa drugače, da se dolgoročni gospodarski načrti tako pogosto izjalovijo zaradi naglega spreminjanja predpisov in splošnega upravnega nerada. Rezultati trdega dela se pogosto kot milni mehurčki v hipu razblinijo v nič.

To spravlja mnoge v slabo voljo. Med drugim tudi delavke celjske tovarne „Toper“.

„Trudimo se, da bi kar najboljše gospodarili, da bi vloženo delo kar najbolj bogato obradilo. In številke nesporno govore o tem, da delamo dobro. Lani in tudi letos ugotavljamo zelo dobre poslovne rezultate. Vrednost proizvodnje v letošnjem prvem četrtletju je na primer kar trikrat večja, kot je bila lani v tem času. Kljub temu ni-

mamo temu ustreznih osebnih dohodkov, čeprav sredstva imamo...“ zagrenjeno razlagajo v „Topru“.

Njihovo nerazpoloženje je bržčas upravičeno. Lani in leta poprej so krepko zategovali pasove, da bi modernizirali svojo proizvodnjo in tako prišli do večjega kosa kruha. Prvo, to je najtežje, jim je uspelo. Ne morejo si pa sami rezati lastnega kruha.

„Pa ne zato, ker nimamo, temveč zato, ker ne smemo...“, pravijo v „Topru“.

„Tako niti 1000 dinarjev niso znašali naši poprečni osebni dohodki v letošnjih prvih treh mesecih. Nihče sicer ne zasluži manj kot 800 dinarjev na mesec, toda to je malo. Kar zadeva osebne dohodke, smo torej pod poprečjem v slovenski tekstilni industriji in še bolj pod poprečjem na območju občine Celje. Poudarjamo pa — ne po naši zaslugi!“

Tudi devalvacija dinarja ni prinesla prizadevnemu kolektivu celjskega „Topra“ ničesar spodbudnega.

„Zaradi zvišanja cen vseh vrst materialov, embalaže, uslug, transportnih stroškov itd. nas je devalvacija hudo prizadela...“, dokazuje Marko Jezernik, vršilec dolžnosti direktorja. „Cene v izvozu so bile vnaprej dogovorjene, morali bi jih povišati, vendar...“, to so bile samo naše pobožne želje. Inozemci so namreč celo hoteli, da bi jih ob-

Ne zgodi se vsak dan

Ljubljanska tovarna baterij ZMAJ je pred leti pri svetovno znanem proizvajalcu baterij in naprav za baterijsko proizvodnjo VIDOR odkupila licenco za najsodobnejšo tehnologijo tvornice proizvodnje. Strokovnjaki tovarne ZMAJ so v zelo kratkem času ne le osvojili novo tehnologijo, ampak so jo tudi razvili in izpopolnili tako daleč, da se VIDOR kot njihov licenčni partner zdaj zanima za odkup svoje lastne, vendar bistveno izboljšane tehnologije, ki zagotavlja večje učinke z bistveno manjšimi stroški.

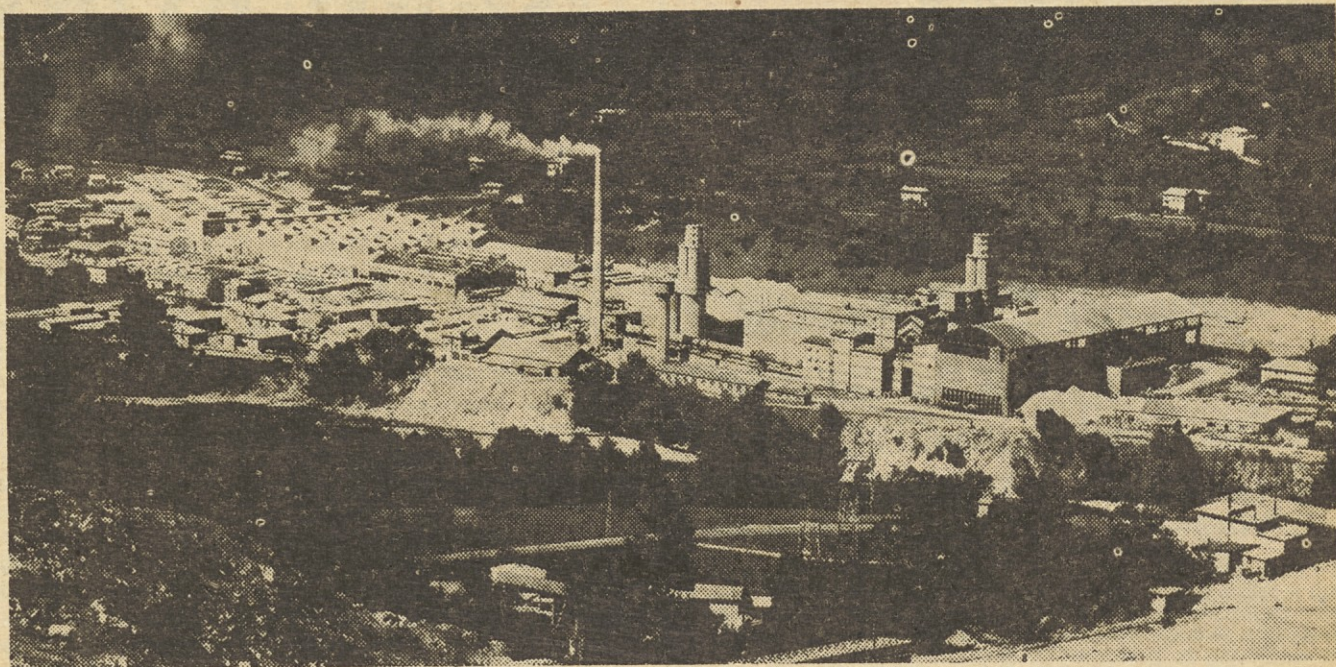
Pogajanja med tovarno ZMAJ in koncernom VIDOR še trajajo. Kakorkoli že pa se bodo iztekla, že zdaj velja izreči priznanje strokovnjakom ljubljanske tovarne, predvsem pa inž. Jožetu Lavrinu in njegovim najozjim sodelavcem, ki so dosegli tisto, kar se resnično ne zgodi vsak dan: da bi namreč naše podjetje z lastnimi silami napredovalo tako daleč, ko lahko tujemu licenčnemu partnerju ponudi njegovo lastno, vendar bistveno izboljšano tehnologijo.

devalvaciji znižali. Kljub povišanju cen reprodukcijskega materiala in uslug smo ostali pri starih izvoznih cenah. Tako je izvoz že začenjal zajedati v naš dohodek. Zato predvideva rebalans plana za 400.000 dolarjev manjši izvoz, ali za dobrih 30% manj!!

Devalvacija torej ni prizanesla tudi delavcem celjskega „Topra“. Okrnila je njihov gospodarski načrt, osiromašila je sadove številnih pridnih rok.

A. ULAGA

SALONIT ANHOVO: 50 LET USTVARJANJA

2000-članski kolektiv praznuje 50. obletnico tovarne ● Izteka se dvajset let uspešnega samoupravljanja

Železna kača se je začela viti po Soški dolini in sem je začel zahajati tudi podjetnik, lastnik cementarn v Dalmaciji inž. Emil Stock. Hodil je na gradbišča železnice, kjer so potrebovali cement iz njegovih cementarn. Domačin iz Anhovega mu je pokazal plavosiv kamen, v katerem je, strokovnjak kot je bil, prepoznal lapor, pravišen za pridobivanje cementsa. Od takrat je bil inž. Stock stalen gost krajev ob Soči. Ideja za gradnjo cementarne se je porodila, le njeno uresničitev je prva svetovna vojna prestavila na poznejši čas.

Leta 1921, 8. maja zjutraj so zagorele Deischove peči, leto pozneje pa so že stekli prvi stroji za proizvodnjo azbestcementnih izdelkov. Inženir Stock si je v Anhovem služil lepe denarce, ko pa je zaslutil bližajočo se gospodarsko krizo, je tovarno prodal. Se so se menjavali lastniki, dokler ni napočil 15. september 1947. leta.

TOVARNA V POSESTI DELAVCEV

Lastnik iz Casalemonferata, ki je morda slutil, da se omahovanje zaveznikov, čigar je pravzaprav ta del slovenske zemlje, ne bo končalo dobro zanj, bi kmalu začel uresničevati dovoljenje zavezniškega guvernerja, da sme demontirati stroje. Namero so mu preprečili delavci, ki se niso menjavali kot lastniki in so vedeli, da je v strojih del njihovega življenja.

Od tedaj naprej se tovarna v Anhovem neprestano širi, rase.

Delavci vedo, da jih le kvaliteta izdelkov uvršča med iskane proizvajalce, da

le velika proizvodnja, zdaj že 10-krat večja od povojne, omogoča zadovoljitev potreb in želja kupcev, in ne nazadnje — le v urejenih delovnih pogojih lahko delavec nemoteno ustvarja. Zato tudi ne preseneča zavzetost anhovskih strokovnjakov, ki skrbijo za še boljšo kvaliteto in za nove izdelke, ki iz dneva v dan povečujejo asortiment proizvodnje. Portland cement 550 izdelujejo edini v Jugoslaviji, prav tako pred v vplivi korozije neobčutiljivi cement salodur. Vsega cementa proizvedejo v Anhovem več kot 220.000 ton letno. Negorljivi termoizolacijski materiali, kot so „jadranit“ plošče za izdelavo sten, stropov in vrat na lad-

jah in vagonih, plošče „termosal“ za protipožarno zaščito zgradb, jeklenih konstrukcij in za izolacijo peči, sušilnic ter „tapisal“ plošče za protipožarno zaščito betonskih in jeklenih nosilcev, za termično in zvočno izolacijo podov pomenijo novost ne samo na jugoslovanskem, ampak tudi na svetovnem tržišču, obenem pa so omogočili nadaljnji napredek tehnologije in produktivnosti v gradbeništvu.

ANHOVSKI SALONIT V DRŽAVAH EVROPE IN AFRIKE

Valovitega salonita, cevi, salonit in drugih azbestnih izdelkov iz Anhovega ne poznajo samo v Jugoslaviji. Cenijo jih na Zahodu in Vzhodu, visoko kvaliteto jim priznavajo v Afriki. Madžarska, Francija, Italija in Libija so na vrhu seznama držav, kamor izvažata SALONIT Anho. Odločitev kupcev, da kupujejo v Anhovem, je tako novo veliko priznanje.

NOVOSTI PRED URESNIČITVIJO

Vendar snovanj še ni konec. Nova linija za proizvodnjo 5-metrskih cevi do pre-

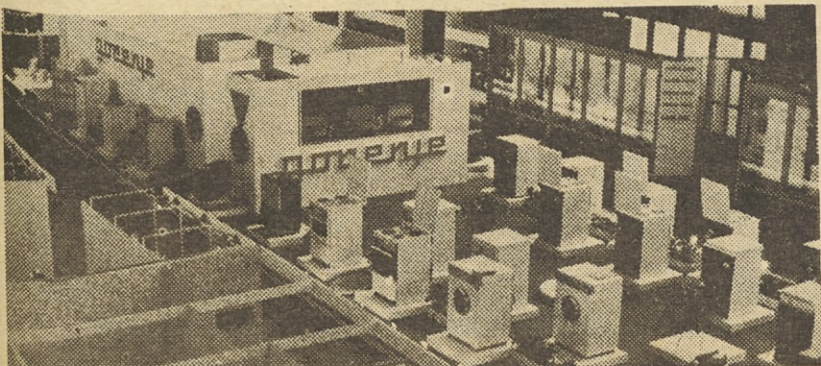
mera 1200 mm bo začela obratovati ob koncu maja letos. V jeseni bo začela s proizvodnjo linija za izdelavo ravnih in valovitih prešanih plošč. Ravnih plošč različnih barv in dimenzij pri nas še ne proizvajajo. Z avtoklaviranjem, to je „zorenjem“, ki traja sedaj le 7-15 ur in so ga v Anhovem uvedli med prvimi v Evropi, bodo postopoma prešli na vse azbestcementne izdelke. Uresničitev ideje o novi cementarni je iz dneva v dan bližja.

V Anhovem se eno praznovanje nadaljuje v drugo. Praznovanje 20-letnice samoupravljanja prehaja letos v praznovanje 50-letnice ustvarjanja. Že pred sprejetjem zakona o delavskem samoupravljanju so anhovski delavci spoznali, da so edino sami sposobni najodgovorneje upravljati tovarno. Med prvimi v Sloveniji so izvolili delavski svet. Leninovo načelo „tovarne delavcem — zemljo kmetom“ je tako zanje postalo stvarnost. Koristnosti take stvarnosti so vidne prav v nenehno razvijajočem se gigantu SALONITU, največjem proizvajalcu azbestcementnih izdelkov v Jugoslaviji.

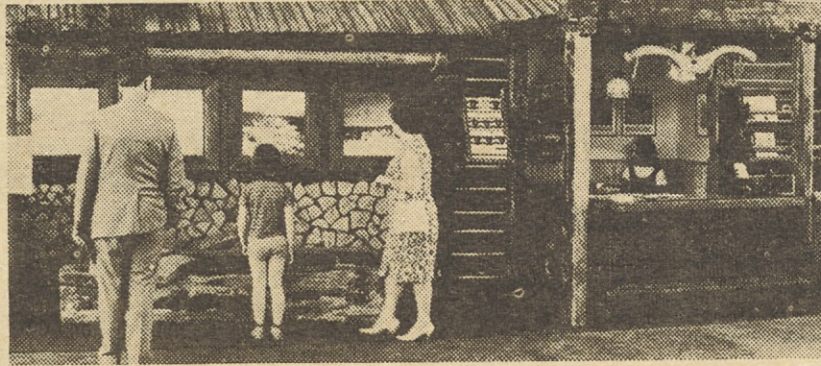
EP

V OBJEKTIVU

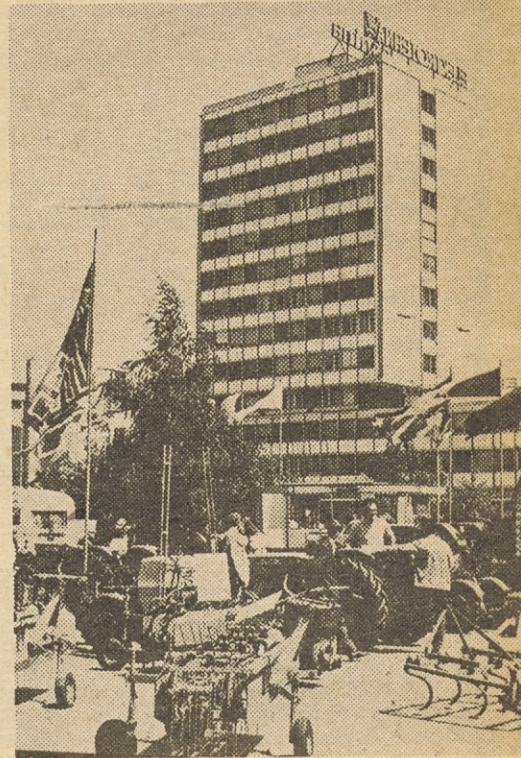
Desetič sejem Alpe-Adria

Na sejmu Alpe-Adria razstavlja letos 360 razstavljavcev

Koroški paviljon je eden najbolj simpatičnih razstavnih prostorčkov na sejmu

Pravzaprav imajo le kmetijski stroji stalne opazovalce

Minuli teden je bil na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani odprt sejem Alpe-Adria. To je bil že deseti po vrsti. Odprl ga je zvezni sekretar za zunanjo trgovino Muhamed Hadžić in pri tem poudaril velike možnosti, ki jih daje sejem za izmenjavo blaga posebno s sosednjima državama.

Sejem je res, priznava naj bi bil prikaz največjih dosežkov Jugoslavije, Avstrije in Italije, še posebej tistih, ki so zanimivi za sosedja. Povprečnemu obiskovalcu pa se je težko prepričati, da je temu res tako. Sprehod v opoldanskih urah po sejmu daje bolj občutek, da si ogledujete razstavo, nič sejemske živahnega ni. Obiskovalcev je le malo. Nekaj živahnosti dajejo le skupine šolarjev. Raz-

stavljavci se večinoma skrivajo v kabinah za razstavljenim blagom ali pa posedajo v restavraciji. Pravzaprav ni na sejmu ničesar, kar bi še posebej pritegnilo pozornost, nič takega, okrog česar bi se zbirali ljudje. Morda je izjema le koroški paviljon, narejen kot stara kmečka hiša in v zelo podobnem stilu pripravljena razstava Turistične zveze Slovenije. Če izvzamemo še drznega šoferja traktorja SAME, ki demonstrira gibčnost in hitrost tega vozila, smo našli menda kar vse atraktivnosti sejma. Morda bi organizatorjem kazalo priporočiti kako zanimivost, ki bi bila atrakcija za oči in tarča fotografskim aparatom. Če že razstavljavci ne znajo biti izvorni, mora zato pač poskrbeti organizator!

PODOBE NAŠEGA ČASA

Šef komerciale, vitek, vitalen in ves pri stvari, me že drugi dan pobara:

— Slišim, da nekaj kracaš v prostem času...

— Ja, prikriam ponosno. — Trudim se! Tudi jaz bi rad kaj prispeval k naši skupni stvari...

— Ali veš, zakaj sem te dal poklicati?

— Ne, to pa res ne!

— Kdo ti je dal pravico, da počneš vse te stvari?

— Kakšne stvari?

— Da pišeš, kaj delamo...

— Kaj nisem zato tu?! Vsi drugi, ki niso imeli posluha, so odleteli, ne?!

— A ti?! Kaj si pa ti? Mar misliš, da imaš posluh?

— Ja, mislim! Zame je vedno bila prva zapoved: poslovna linija! Kdor ni z

Kaj imaš za bregom?

— Nič! Pravim. — Res mislim tako, kot pišem!

— Ampak ti si prepisal tudi del našega reklamnega plakata. S kakšno pravico?

— Res tako mislim.

— Če me ne vlečeš za nos?

risko, te vprašam: ali se ti res zdijo kaj prida?

— Res!

— Da je treba ustaviti vse naše nepokrite investicije?

— Ja, da je treba!

— In da je treba takoj poklicati na odgovornost vse, ki so krivi za izgubo

moj šef prizanesljivo. —

Menda si se res za vse to ogrel. Vendar to ni tvoja stvar, dragi moj. Ne rečem, če bi ne bil nekaj tednov tam, že... Tako pa ti tega nimaš pravice pisati!

— Ne? A kdo jo ima, prosim vas, če ne jaz kot

V kratkem izide pri
CZP-Delavska enotnost:

Knjiga
o II. kongresu
samoupravljalcev
Jugoslavije

Iz vsebine:

- uvodni in sklepni govor tovariša Tita,
- referat Edvarda Kardelja na plenarni seji kongresa,
- uvodne obrazložitve predsednikov kongresnih komisij
- poročilo o delu komisij,
- izvlečki iz razprav delegatov,
- resolucije in odloki II. kongresa,
- spisek delegatov iz SR Slovenije.

Prednoročila sprejema
CZP-Delavska enotnost,
Ljubljana, Dalmatinova
ulica 4

KAKO SADITI ROŽICE

nami, je proti nam!

— Razen tega pa si bil nekaj tednov tam, ne?

— Ja bil! A ne po svoji krivdi. Tam sem bil po pomoti in v korist našega delavskega razreda.

— Sumljivo, reče jezno šef in si začne tretje brado. — Veš, kaj je sumljivo?

— Ne!

— To, da nas hvališ!

— Ne, res ne!

— No, dobro! Ne gremi v glavo, kako si mogel objaviti sklepe sindikata.

— Kaj niso na liniji?

— Le kdo govori o liniji! Proti liniji že ne boš slišal od mene žal besede, da sva si na jasnem! Nisem eden tistih, ki se dajo ujeti na limanice. Tako neuradno, če hočeš tova-

in tako dalje...

— Ja, da je treba poklicati!

— In še, da je treba nemudoma preprečiti vse spekulacije pri nakupu družbenih stanovanj, s katerimi si odgovorni ljudje v delovnih enotah in celotni organizaciji združenega dela...

— Ja, da je treba!

— Ja, saj ne rečem! de

urednik lista „Glas našega kolektiva“? Zakaj bi pa naj bil sicer to, kar sem?

— Še vprašaj? Zagrmí šef — Jaz, kdo drug! Jasno?

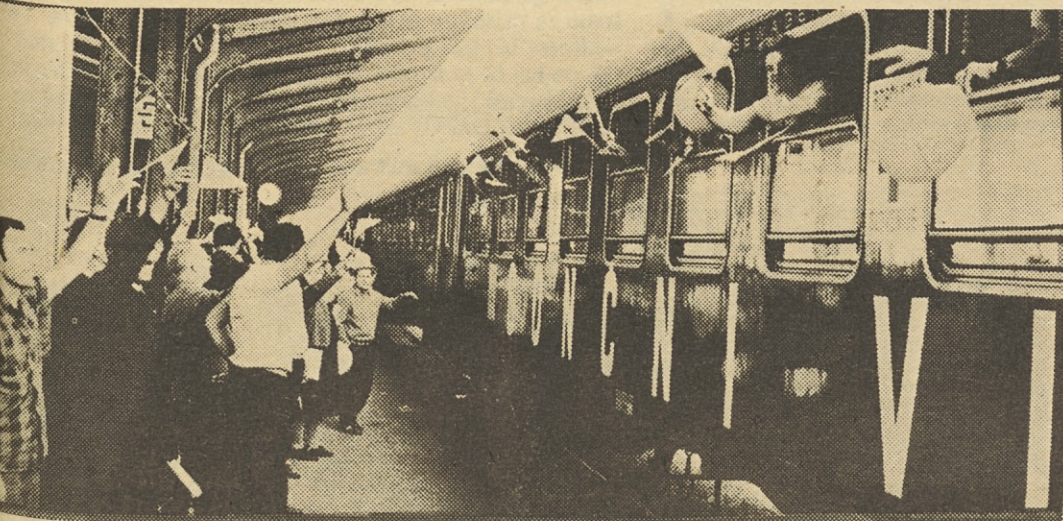
— Jasno! prikriam.

Zakaj pa vi ne pišete?

— To pa ni tvoja stvar! spet zagrmí šef.

Kaj hočemo!

VINKO BLATNIK

Vlak sonca potuje

V sredo je 66 invalidov iz vse Slovenije krenilo na petdnevno potovanje s „Sončnim vlakom“. Letos se že drugič slovenski invalidi priključujejo avstrijskim. Težke nepokretne invalide bo „Sončni vlak“ popeljal preko Avstrije, Nemčije, Švice, Lichensteina, Italije in Jugoslavije. SLOVENSKE ŽELEZNICE so omogočile invalidom brezplačno vožnjo po območju Slovenije, po sosednjih štirih državah pa bodo potovali s skupinskim popustom. Potovanje so podprla tudi podjetja „ŽITO“, „SADJE-ZELENJAVA“, „AGRARIA“, „UNION“, „SLOVENIJA VINO“, „MEDEKS“, „GAVRILO“ in druga, ki so prispevala precejšnje količine hrane in pijače. Na železniški postaji v Ljubljani sta invalidom zavezala srečno pot podpredsednik Izvršnega sveta Skupščine SRS Vinko Hafner in avstrijski generalni konzul v Ljubljani dr. Heinrich Riesenfeld.

„Živim v hribovski samostanu... hroma sem in veliko zaprta med štiri stene, brez razpota skozi okno. Sem tudi gluha, zato so moje oči še bolj lačne razgleda v svet.“

Tako je lani v svoji prijavi napisala Marija iz odmaknjene vasi nad Poljansko dolino.

Take in podobne so bile in so verjetno usode in želje vseh vojnih in delovnih invalidov. Tisti, ki so že in ki še morda bodo potovali s Sončnim vlakom. Ideja o potovanju invalidov, o vlakcu, ki naj bi prinesel v vsakista najbolj osamljena srca delček sonca, se je rodila pred leti v Avstriji. Lani se je organizaciji priključil tudi slovenski Rdeči križ. Letos potujejo že drugič. Dva vagona s 56 udeleženci sta odpeljala z rednim vlakom proti Dunaju. V Mariboru se jim je pridružilo še 13 invalidov iz Stajerske. Dolga kompozicija vlaka z 69 našimi in preko 500 avstrijskimi invalidi pa bo začela svoje potovanje na Dunaju. Avstrijo, Nemčijo, Švico, Lichenstejn, Italijo in Jugoslavijo bodo prepotovali. In če bo tako kot lani, in prav gotovo bo, bodo udeležence pozdravljali na vseh postajališčih. Povsod jim bodo poklanjali cvetje in darila. Povsod jim bodo peli. Tako bo sonce, ki jim bo sijalo, še bolj svetlo in spomini potem še trajnejši. Prav gotovo bodo na glavni odbor RK tudi letoš romala pisma zahvale in spominov.

Mladoporočencema Vidi in Slavku Rozmanu so ob odhodu podarili poročno torto

tovo. Iz Doma invalidov iz Poničev sta. Prijavila sta se kot Vida Zupančič in Slavko Rozman, stara 23 let. Odpotovala pa sta kot zakonca Rozman. Nekaj dni pred odhodom sta se namreč poročila. Potovanje zanj bo sreča, kot za druge udeležence. In še več. To bo zanj tudi poročno potovanje. Solzne oči sta imela, ko so jima podpredsednik IS, generalni avstrijski konzul, predsednik Rdečega križa Slovenije zavezali srečno pot s Sončnim vlakom in še posebej naprej v življenju.

Ideja, pomagati pri rekreaciji telesno prizadetim, dobiva vedno širši obseg in načrt za leto 1972. predvideva, da bi z geslom „Sončni vlak“ omogočili 10 do 14 dnevno letovanje na morju čim širšemu krogu invalidov, ki imajo medicinske in socialne pogoje za takšno letovanje.

Rdeči križ Slovenije si sedaj prizadeva, da bi zbral čim več sredstev in izvedel to človekoljubno akcijo.

A. AGNIČ

Jugoslovanom vstop PREPOVEDAN?

Tako sicer ne piše, zgodilo pa se je in se še dogaja. V hotelu „Hippocrates“ v Crikvenici je bilo. Tam so gostje tudi pacienti „Thalassotherapie“.

Dobrodošli in zaželeni so predvsem izven sezone, takrat, ko ni drugih inozemskih gostov. Ko pa pridejo inozemci, ki jim gre vsa pozornost, in prav je tako, postanejo domači gostje breme. Takoj postanejo drugorazredni gostje, ki se na zahtevo uslužbencev hotela morajo seliti od boljših k slabšim mizam in končno v posebne prostore, ki so namenjeni samo domačim gostom. Vstop Jugoslovanom v gostinske prostore inozemcev je torej prepovedan!

Domači gostje se razburjajo. Hočejo doplačati, ne zato, ker imajo preveč denarja. Zato, ker čutijo, da je prizadet njihov ponos. Težko dojamemo, da jih šestindvajset let po vojni domači ljud-

je obravnavajo kot manjvredne ljudi, tako kot so to včasih delali tujci, ki so s silo vdrlí k nam.

In kako reagirajo tujci? Posamezniki, predvsem tisti z bližnjega severa, potihoma odobravo. Ne upajo si na glas izreči prikritega zadovoljstva, da se zanje le vračajo bivši časi. Tisti in takšni časi, ki so si jih v dobi, ki je ne bomo nikdar pozabili, hoteli urediti z bajoneti, danes pa jih je tu in tam skorajda moč kupiti s tujo valuto. Toda to so redki in res izjemni posamezniki. Večina tujcev pa reagira začudeno, z vidnim prizvokom užaljenosti, ker mislijo, da gre za njihovo izolacijo pred našimi, domačimi ljudmi, do katerih so prijateljski in prijazni.

Morda bo kdo dejal, kaj se razburjamo: če komu ni prav, pa naj gre drugam. Na Jadranu je vendar mnogo hotelov! Ni hudič, da si kje — tudi

v sezoni — ne bi želeli domačih gostov!

Prepričani smo, da je res tako. Vendar recepcija „Hippocrates“ pacientom zdravstvenega zavarovanja v vsakem primeru izstavi račun, tudi če niso koristili njihovih uslug. Tako se dogaja, da socialno zavarovanje plačuje tudi usluge, ki jih kratkoma ni bilo! Verjetno bi blagajne zdravstvenega zavarovanja prihranile marsikateri dinar, če bi zavodi tu in tam malce pogledali, kakšna je oskrba njihovih pacientov v Crikvenici.

Če bi bil odnos hotelirjev do domačih gostov tako vljuden, human in pozoren, kot je odnos zdravniškega osebja „Thalassotherapie“ do svojih pacientov, potem bi tudi delavci prav gotovo radi zahajali v Crikvenico, ki je — kot pravijo — naša, jugoslovanska, predvsem pa hrvaška...

S kladivom...

Genialna zamisel

Drugi občni zbor in srečanje prosvetnih delavcev občine Ptuj je znova razkrilo nekatera pederca vprašanja v zvezi s težkim vsakdanjim delom naših učiteljev.

Obenem je zbor potrdil, da se je v minulih letih le marsikaj obrnilo na bolje in da se današnji položaj učitelja močno razlikuje od včerajšnjega. Družba namreč resnično spoznava, da je vlaganje v vzgojo in izobraževanje njena najpomembnejša investicija.

Ne glede na to, da smo dosegli na področju šolstva v minulih letih razveseljiv korak naprej, pa se morajo učitelji v marsikaterih primerih še vedno, podobno, kot nekoč, krepko boriti za svoje dostojanstvo in najosnovnejše delovne pogoje.

Tako na primer danes učitelji na ptujskem območju ostro

protestirajo proti predvideni delitvi prosvetnih delavcev v tri skupine. V prvi naj bi bili najboljši med najboljšimi ali — nadpovprečni. V drugi tisti, ki delajo dobro, pa bi lahko boljše ali — povprečni. In v tretji... kdo drug kot — podpovprečni.

Zares genialna ideja! Vendar mislijo učitelji malce drugače... „Teja ne bomo dopustili...“ so poudarili na dnevu prosvetnih delavcev v Ptuj. „Le kako naj bo učitelj uspešen pri svojem delu, če mu bomo že vnaprej prilepili na čelo etiketo, na kateri bo na primer napisano: „podpovprečen“! In, kaj bo z njegovo avtoriteto pri

otročih...? Ne, po tolikih letih prizadevanj, da bi postalo naše delo cenjeno, ne bomo dopustili, da bi v naših vrstah uveljavili tako poniževalne odnose!“

Ne vem, če imajo šolniki prav. Ne dvomim namreč v to, da so avtorji zamisli, to je strokovnjaki temeljne izobraževalne skupnosti, opravili omenjeno delitev najprej pri sebi. In gotovo so izkušnje izredno pozitivne, da jo skušajo sedaj vpletati tudi med učitelji.

A. UL.

... po prstih

1 3 5 7 9 11 13 15 17 19 21 23 25 27 29 31

EXCORRADO

TONIC WATER

Umetna brezalkoholna pijača z dodatkom kinina — Hraniti v temnem in hladnem prostoru (10°C) — vsebina 0,21 — Sladkor 10% — Uporabnost 6 mesecev — Proizvajala Agraria Koper

I II III IV V VI VII VIII IX X XI XII

V domu sindikatov v Ljubljani so predstavniki republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije, republiške konference SZDL, republiške konference Zveze mladine, Gospodarske zbornice SRS, republiške Izobraževalne skupnosti, Zveze delavskih univerz Slovenije, Centra za družbeno-politično izobraževanje pri FSPN in Radio-Televizije Ljubljana minuli petek podpisali družbeni dogovor o družbenem izobraževanju. Ta družbeni dogovor bo služil kot osnova za urejanje medsebojnih odnosov in obveznosti na ravni republike in kot izhodišče za družbenopolitično akcijo v republiki, občinah in v delovnih organizacijah. Med drugim so se podpisniki tega dogovora sporazumeli in zavezali, da si bodo prizadevali, da bo družbeno izobraževanje pomembna sestavina izobraževalne dejavnosti na vseh stopnjah in da bo izobraževalni sistem zagotovil mladini in odraslim dovolj trdno in uspešno znanje na tem področju ter tako ustvaril osnovo za nadaljnje izobraževanje.

Kdaj večji otroški dodatek?

Najbrž se še spominjate, da je plenum republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije predlagal 6. aprila letos skupščini SR Slovenije in republiški skupnosti otroškega varstva, naj se že z aprilom poveča otroški dodatek za 10,00 dinarjev. Ta predlog je bil sprejet kot neposredna reakcija na podražitev mleka za 0,35 do 0,40 dinarjev pri enem litru. To je pomenilo namreč družinam z otroki povečanje mesečnih izdatkov za mleko kot osnovno živilo malčkov za 12 dinarjev. Na plenumu so takrat nekateri tak predlog utemeljili tudi z besedami: „Če cen ni mogoče zadržati, potem zahtevamo ukrepe, ki bodo vsaj nekoliko zadržali padec standarda ljudi z najnižjimi prejemki!“

Čas pa teče... in podražitvi mleka so sledile podražitve še drugih živil, brez katerih otroci

ne morejo uspevati. Pa vendar — otroški dodatek je še vedno nespremenjen in je za prvega otroka 70 dinarjev ter za vsakega naslednjega po 95 dinarjev.

Na Izvršnem svetu skupščine SR Slovenije so pojasnili, da je treba za predlagano povečanje otroškega dodatka za 10 dinarjev zagotoviti republiški skupnosti otroškega varstva dodatnih 18 milijonov dinarjev, če bi hoteli povečati dodatek in ga povečanega izplačati tudi za pretekli april in za mesec maj. Sedaj pa se je ustavilo pri vprašanju, kje dobiti 18 milijonov. Pravijo, da je to odvisno od ravnosti družbenega proračuna SR Slovenije za letošnje leto, ki bo narejen morda do konca maja, če ne celo šele do srede junija.

Res je morda za nekatere povečanje otroškega dodatka za

en stari tisočak kot kaplja v morju, res pa je tudi, da en tisočak pomeni precej zlasti tistim 46.000 upravičencem do otroškega dodatka za svoje otroke, katerih mesečni prejemki na enega družinskega člana ne dosega niti 350 dinarjev.

Sindikati soglašajo s postopkom za sklenitev družbenega dogovora o izhodiščih za razvoj, izvajanje in financiranje otroškega varstva v letošnjem letu, ki naj bi ga sklenili Izvršni svet, Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije in Republiška skupnost otroškega varstva. Samo taka pot namreč vodi do trajne rešitve materialnih vprašanj, ki so seveda pogoj za učinkovito varstvo otrok. Nikakor pa ob tem sindikati ne morejo biti zadovoljni, ker se postopek za povečanje otroškega dodatka podaljšuje v nedogled.

DUŠAN REBOLJ

Minuli torek so na Glavnem odboru Rdečega križa v Ljubljani sklicali tiskovno konferenco prisotnosti članice Izvršnega sveta Zore Tomič, so obvestili novinarje o dveh akcijah, ki so jih pravili za mesec maj. Najprej so govorili o „Sončnem vlaku“, potem pa o akciji za zbiranje rabljenih oblačil.

Letos bo akcija zbiranja rabljenih oblačil že četrta in bo organizirana 27. maja od 17. do 19. ur. V tem času bodo prebivalci vse Slovenije lahko oddali čisto in uporabno obleko, obutev, posteljnino, postelje na mnogih zbirališčih v vseh krajih. Posebno bosta letos dobrodošla, tako so povedala Rdečemu križu, otroška obleka in obutev. Potrebe po teh predmetih so zelo velike. Skladišča Rdečega križa so prazna, v mnogih naših gospodinjstvih pa leže kupi neuporabljene garderobe.

V vsaki dosedanji akciji je zbral Rdeči križ okrog 100.000 kilogramov stvari, vendar pokrivajo s le najnujnejše potrebe. Zalag za primer večjih elementarnih nesreč pa ni. ZATO TOREJ V ČETRTEK, 27. MAJA OD 17. DO 19. URE.

JAVNA RAZPRAVA

Dohodek delovne organizacije je del družbenega dohodka

Predlagani ustavni amandmaji za spremembo ustave SFRJ mnogo jasneje kot doslej opredeljujejo dohodek in dohodkovne odnose v temeljni organizaciji združenega dela, prek katerega naj se uresničuje družbeno-ekonomski položaj delovnega človeka. Pri tem je izredno pomemben poudarek v besedilu drugega odstavka XXI. ustavnega amandmaja, po katerem je dohodek temeljne organizacije združenega dela sestavina celotnega družbenega dohodka. Ob tem je potrebno poudariti družbeno-ekonomske cilje, ki jih ustavne spremembe s to definicijo dohodka zasledujejo.

Ta temeljna opredelitev dohodka, katere širina, namen in cilj je razumljiv le v kontekstu drugih oziroma iz nje izpeljanih normativnih rešitev v predlaganih ustavnih amandmajih, ne spreminja temeljev, na katerih smo doslej izgrajevali dohodkovne odnose v združenem delu. Obratno, dohodek in dohodkovni odnosi so po vsebini ustavnih amandmajev edina oblika uresničevanja socialističnih samoupravnih odnosov v pogojih blagovnega gospodarstva. Kot je poudarjeno v eni od resolucij II. kongresa samoupravljalcev, se v teh odnosih delavec v združenem delu uveljavlja kot ustvarjalna sila in racionalni nosilec razvoja proizvodnih sil in rasti svojega in družbenega standarda. Naštetje nekaterih vidikov in razlogov, ki opredeljujejo pomembnost poudarka na družbenem značaju dohodka temeljne organizacije združenega dela.

Omenjeni poudarek pomeni, da je dohodek temeljne organizacije združenega dela, ustrezen za delom na proizvodnih sredstvih v družbeni lasti, del celotnega družbenega dohodka. Tako definirana družbeno-ekonomska osnova dohodka pa posledično tudi pomeni, da v celotnem procesu družbene reprodukcije oziroma v procesu cirkulacije dohodka z njim upravljajo oziroma odločajo o njem delovni ljudje. S tem v

zvezi omenjeni amandma posebej naglašajo: „da je delovnim ljudem zajamčena kot njihova neodtujljiva pravica, ... da pridobivajo dohodek in na podlagi svojega dela upravljajo zadeve in sredstva družbene reprodukcije ...“ Pravica upravljati zadeve in sredstva družbene reprodukcije temelji torej na dohodku temeljne organizacije združenega dela. Izpeljana pa je iz družbenega značaja dohodka, ki smo ga zapisali že v temeljnem zakonu o ugotavljanju in delitvi dohodka.

Dohodek temeljne organizacije združenega dela predstavlja le del celotnega družbenega dohodka, kar terja določiti okvire ravnanja nosilcev upravljanja zadev in sredstev družbene reprodukcije. Gre za uveljavljanje takšnih odnosov v procesu upravljanja družbene reprodukcije, ki bodo temeljili na večji medsebojni odgovornosti in solidarnosti ter na medsebojni odprtosti vseh nosilcev pravic upravljanja.

Da je dohodek temeljne organizacije združenega dela del družbenega dohodka, pomeni tudi, da ni rezultat dela neke delovne skupnosti, marveč tudi rezultat drugih družbenih činiteljev. Dohodek temeljne organizacije združenega dela v blagovnih pogojih gospodarjenja je namreč vse bolj odvisen tudi od celotne stopnje družbene produktivnosti, zlasti pa od sistemskih ukrepov v tržnem mehanizmu. Tržni mehanizem dopušča nastajanje številnih zunanjih činiteljev, ki vplivajo na višino ugotovljenega dohodka temeljne organizacije združenega dela. Mimo drugih gre tudi za možnost različnih monopolov, ki se pojavljajo v navzven družbeno sprejemljivih „preobekah, prilagojenih „lujkam“ v naši zakonodaji, nadalje za možnosti pridobivanja oplemenitene vrednosti minulega dela drugih v procesu družbene reprodukcije itd. Poudarek na družbenem značaju dohodka temeljne organizacije združenega dela predstavlja zato osnovo za od-

pravljanje omenjenih deviacij v naši vsakodnevni praksi.

Družbeni značaj dohodka temeljne organizacije združenega dela pa pomeni tudi, da se delovna skupnost nobene organizacije v procesu delitve dohodka ne mora obnašati absolutno avtonomno, izolirano od družbe, ne upošteva širši družbeni interes in cilje. Vsaka delovna skupnost upravlja — odloča o delitvi svojega dohodka lahko le skladno s svojimi pa tudi skladno z družbenimi cilji. Pravica deliti dohodek se v kontekstu tega razmišljanja pojavlja kot relativna, saj jo omejuje omenjeni družbeni interes, ki se mora izraziti skozi družbena načela in merila za delitev dohodka.

Uveljavljanje širšega družbenega interesa, ki ga ustavni amandmaji zasledujejo prek poudarka v družbenem značaju dohodka temeljne organizacije združenega dela, pa se prav zaradi tega družbenega značaja in zaradi omenjenega ustavnega jamstva o neodtujljivosti pravice upravljati z dohodkom v celotnem procesu družbene reprodukcije ne more uresničevati po dosedanjih poteh in načinih. Družbeni značaj dohodka in pravica do upravljanja ne bosta zagotovljena v mehanizmu odtujevanja teh sredstev v sklade in proračune „državnih ali poldržavnih“ institucij, marveč le preko mehanizma, ki bo omogočal uveljavljanje neposrednega interesa nosilcev pravic upravljanja zadev in sredstev v procesu družbene reprodukcije. Tak mehanizem, oblika in način je družbeno dogovarjanje in samoupravno sporazumevanje.

Le ob poudarjenem značaju dohodka temeljne organizacije združenega dela kot delu celotnega družbenega dohodka je mogoče uveljaviti družbeno-ekonomske motive nove ustavne kategorije (ne pa tudi njene vsebinske dimenzije) minulega dela. Eden od motivov

je gotovo tudi v tem, da se dohodek v cirkulaciji oziroma procesu družbene reprodukcije učinkoviteje deli, tako v interesu nosilca pravice upravljanja z dohodkom kot tudi v širšem družbenem interesu.

Opredelitev dohodka temeljne organizacije združenega dela kot dela družbenega dohodka na vseh stopnjah družbenega dela predstavlja izhodišče ne le za družbeno racionalno cirkulacijo v procesu družbene reprodukcije, marveč tudi izhodišče osnovno za opredelitev družbeno-ekonomskega položaja delavca v združenem delu. Tako opredeljen značaj dohodka predstavlja jamstvo za enotnejši razvoj položaja delavca v združenem delu, ne glede na področje njihovega dela. V tem je izredno pomembna osnova za stimulacijo procesa večje integracije vseh področij družbenega dela. Z neposredno menjavo dela delavcev na področju proizvodnje z delavci na drugih področjih družbenega dela. V tem lahko razberemo tudi motiv za večje uveljavljanje ekonomskih odnosov med posameznimi družbenega dela, ne glede na to, ali gre za neposredno materialno proizvodnjo ali za neko drugo področje družbenega dela. Kot tudi to, da se medsebojno delovanje med področjem materialne proizvodnje in drugimi področji družbenega dela v prihodnosti bolj utrjuje preko večjega združevanja dela in središč skupnim ciljem zagotoviti optimalen proces družbene reprodukcije.

Družbeno-ekonomske cilje obravnavane delitve dohodka kot dela celotnega družbenega dohodka v predlaganih ustavnih amandmajih so torej izredno široki in vseobsegajoči. Tem sestavku prav gotovo nismo našli vseh, niti tistih, ki smo jih že v dosedanjih amandmajih razvoju dohodkovnih odnosov v praksi uveljavljali. Naše razmišljanje bi lahko povzeli v ugotovitve, da ustavni amandmaji odločneje odpirajo in utrjujejo področja delitve dohodka temeljne organizacije združenega dela, toda ne v smeri eksproprijacije pravice upravljati z dohodkom, temveč prav takšnih organizacij, ki bodo zagotovile uresničevanje te pravice v vseh fazah procesa družbene reprodukcije. Dohodek temeljne organizacije združenega dela je del celotnega družbenega dohodka, toda družbeno neodtujljiv od delavca in od delovne organizacije združenega dela.

PETER

Katalog — orientacija za merila v sporazumih

NOVA

VELEBLAGOVNICA

V CELJU VAM NUDI

BOGATO IZBIRO

BLAGA ZA ŠIROKO

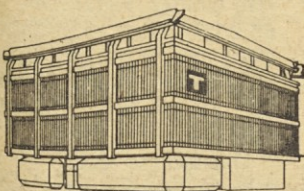
POTROŠNJO.

OBIŠČITE NAS —

ZADOVOLJNI BOSTE!

- Štiri etaže
- Dariini bon
- Dvajset oddelkov
- Dostava na dom
- 20.000 različnih izdelkov
- Menjalnica
- Bife

Veleblagovnica
Celje, Gubčeva 2
TEHNO-MERCATOR

Indikat delavcev družbenih dejavnosti je ocenil osnutek splošnega družbenega dogovora za družbene dejavnosti in sprejel nekaj stališč, ki jih bo posredoval III. konferenci slovenskih sindikatov

Delavci sindikata družbenih dejavnosti so prepričani, da je mogoče s samoupravnim sporazumevanjem odpraviti dosedanje ekscese v vrednotenju dela in v delitvi dohodka, prav tako pa tudi vedo, da edino ta pot odpira delovnim skupnostim možnosti za nadaljnji razvoj nagajevanja po delu. Zavoljo tega prepričanja so delavci družbenih dejavnosti tudi pokazali veliko pripravljenost za samoupravno sporazumevanje na številnih sestankih delovnih skupnosti, samoupravnih organov in sindikalnih organizacij, prav tako pa tudi na sejah iniciativnih odborov za samoupravne sporazume.

Tej oceni dosedanje aktivnosti so člani plenuma dodali še zahtevo, da je treba splošni družbeni dogovor za področje gospodarstva in splošni družbeni dogovor za področje družbenih dejavnosti sprejeti čimprej, ker vsako odlašanje ovira prizadevanja za čimprejšnjemu sklenitev samoupravnih sporazumov. Na III. konferenci slovenskih sindikatov naj bi se torej že dokončno odločili o podpisu obeh družbenih dogovorov, pa četudi posamezna vprašanja morajo biti do takrat ne bi bila dokončno razjasnjena. Splošni družbeni dogovor in samoupravne sporazume kot metodo za samoupravno urejanje

delitve bo namreč treba še izpopolnjevati in jih tudi vsebinsko dopoljevati ali spreminjati. Vendar pa bi v sedanjih situaciji vsako odlašanje več škodovalo kot koristilo.

NOBENA DELOVNA ORGANIZACIJA NE MORE BITI PRIVILEGIRANA

Člani plenuma RO sindikata delavcev družbenih dejavnosti so soglašali s tako zasnovano splošnega družbenega dogovora, da bo iz nje jasno razvidno, da je to predvsem pripomoček v verifikacijskem postopku za verifikacijo samoupravnih sporazumov. To pa pomeni, da gre za instrument, ki bo služil komisiji za verifikacijo pa tudi organom sindikata pri dajanju soglasij, da bi se čimbolj lahko ognili subjektivni ocenam in raznim pritiskom. Če pa naj družbeni dogovor opravi to svojo poglavito funkcijo, mora vsebovati toliko konkretnih osnov in meril za presojo zakonitosti in primernosti samoupravnih sporazumov, da bo zagotovljen temeljni namen samoupravnega sporazumevanja, kot je določen v 1. členu republiškega zakona. Razlike v osebnih dohodkih naj bodo res le izraz razlik v zahtevnosti dela, v delovnih razmerah in v delovni uspešnosti. In prav zavoljo

tega ni sprejemljiva „teorija pridobljenih pravic“ v tem smislu, da bi delovne organizacije, ki so do sedaj delile sorazmerno previsoke osebne dohodke, lahko te tudi obdržale. Člani plenuma so na seji odločno poudarili, da nobena organizacija ne more imeti privilegirane položaja in da tudi faktor stimulacije v posameznih dejavnostih ne more biti absolutno merilo za neomejeno rast osebnih dohodkov, zlasti pa ne za neutemeljeno povečevanje razlik v osebnih dohodkih med panogami in poklici.

Celotni mehanizem določanja družbeno upravičenih sredstev za delitev mora na področju družbenih dejavnosti omogočiti enake vrednostne rezultate, kot bodo doseženi na področju gospodarstva, vključno s povprečnimi rezultati faktorjev stimulacije. Zato je treba, kolikor je to glede na naravo dela in poslovanja kar najbolj mogoče, uskladiti oboje splošna družbenega dogovora, obenem pa zavezati verifikacijske organe, da verifikirajo samoupravni sporazum tistim družbenim dejavnostim, ki bi žele primerjavo s splošnim družbenim dogovorom za gospodarstvo ali z obema. Nobena določba splošnega družbenega dogovora pa po mnenju RO sindikata delavcev družbenih dejavnosti ne sme biti zastavljena ali pojmovana tako, da bi onemogočala s samoupravnim sporazumom urejanje posameznih vprašanj na način, ki ga zahteva specifična narava dela v posamezni dejavnosti.

OB ŽIVLJENJSKIH STROŠKIH UPOŠTEVATI TUDI RAST OSEBNIH DOHODKOV

V primerjavi s sedanjim stanjem bi udeležba osebnih dohodkov v družbenem proizvodu ne smela upadati. Zato sindikat delavcev druž-

benih dejavnosti meni, da nikakor ni sprejemljiv tak princip valorizacije, ki bi upošteval zgolj kritje povečanih življenjskih stroškov, zanemari pa rast osebnih dohodkov ob povečani družbeni produktivnosti dela. Kar pa zadeva razmerja med najvišji in najnižji osebnimi dohodki v družbenih dejavnostih, so se člani plenuma strinjali s predlogom družbenega dogovora, čeprav so menili, da je najnižji osebni dohodek v osnutku splošnega družbenega dogovora prenizek, saj so 800 dinarjev zahtevali sindikati že na II. konferenci junija lani. Od takrat pa so porastli tako življenjski stroški kot povprečni osebni dohodki.

DATI MOŽNOST KOMBINACIJI IZOBRAZBE IN ZAHTEVNOSTI DELOVNEGA MESTA

Razmerja v kalkulativnih osebnih dohodkih, ki so predvidena v splošnih družbenih dogovorih, bodo služila med drugim tudi kot faktorji za izračun vrednosti pogojno nekvalificiranega delavca. Sindikat delavcev družbenih dejavnosti opozarja, da razen dejanske šolske izobrazbe igra veliko vlogo tudi usposobljenost za delo (na primer učitelj s srednjo izobrazbo), razen tega pa je v okviru iste kvalifikacijske skupine veliko razlik v zahtevnosti dela po posameznih delovnih mestih. Zato bi po mnenju tega sindikata verifikacijska komisija ne smela ovirati verifikacije tistih sporazumov, ki bi na primeren način kombinirali princip izobrazbe z zahtevnostjo delovnih mest. Za družbene dejavnosti so glede tega precej izenačena merila v Katalogu nekaterih osnov in meril za vrednotenje dela v družbenih dejavnostih in zato bi jih morali čimbolj upoštevati v samoupravnih sporazumih.

DOPIŠNIKI POROČAJO

MARIBOR

VOLITVE V SAMOUPRAVNE ORGANE ZAVAROVANCEV

Skupnost zdravstvenega zavarovanja delavcev Maribor, ki zajema tudi območja občin Lenart, Ormož, Ptuj in Slovenska Bistrica, je razpisala volitve članov skupščine te skupnosti in članov sveta odnosno odborov zavarovancev. V ta namen je sprejela tudi ustrezne pravilnike. Volitve morajo biti končane do 15. junija. Pri kandidiranju članov skupščine skupnosti zdravstvenega zavarovanja bodo imeli pomembno vlogo samoupravni organi in osnovne sindikalne organizacije, prav tako pa tudi pri kandidiranju članov za odbora in sveta zavarovancev. V vsaki od naštetih občin se ustanovi svet zavarovancev, v organizacijah, ki oblikujejo samostojne volilne enote pa se ustanovijo tudi odbori zavarovancev. V odbore zavarovancev, ki štejejo od 5 do 13 članov, delegirajo polovico članov osnovne sindikalne organizacije, polovico pa delavski sveti delovnih organizacij. Te oblike zavarovancev so na papirju obstajale že doslej, vendar niso zaživele.

C. T.

RAVNE

ZAKAJ IZOSTANKI ZARADI ALKOHOLA?

Skupščina Skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev Ravne na Koroškem je na zadnji seji naročila strokovnim službam, da podrobno preučijo vzroke naraščanja izostankov z dela oz. nezmožnosti za delo, zlasti še zaradi boleznih in poškodb, ki nastanejo spriču alkohola. Gradivo bo skupščina skupaj s stališči poslala v obravnavo vsem delovnim organizacijam, zdravstveni službi, odgovornim organom za stalež v delovnih organizacijah, zdravniški komisiji in drugim.

(ma)

Dvanajsti redni občni zbor Izseljenske matice Slovenije je bil hkrati tudi obletnica 20-letnega dela. Bil je delovni dogovor o tem, kako v bodoče reševati vrsto perečih in neurejenih problemov, s katerimi se srečujejo naši ljudje izven meja. Razprava na zboru je pokazala, da bo potrebno več pozornosti posvetiti Slovincem, ki odhajajo na začasno delo v tujino, ter ljudem, ki se želijo vrniti nazaj. Po nepopolnih podatkih je v tujini preko 400.000 Slovencev, to pa je skoraj ena četrtina vsega prebivalstva. Nihče ni zanikal pomembne vloge, ki jo je v dvajsetih letih odigrala Matica pri naših izseljencih, skoraj vsi pa so v razpravi poudarjali, da bo treba ustanoviti več podružnic v krajih, kamor odhaja na delo največ naših ljudi. Matica naj ne bi gojila samo domače besede in ohranjala stika z domovino, temveč naj bi odkrivala in pomagala urejati probleme, ki tarejo naše ljudi na tujem.

V razpravi na občnem zboru so opozorili na mnoge od teh problemov. Naj naštejemo samo nekatere: v normalne okvire bo treba spraviti pravne predpise tako izseljevanja kakor tudi vra-

čanja v domovino. Korekcija bo potrebna tudi v bančnem sistemu, saj podatki govore, da večina prihrankov, ki jih imajo naši ljudje v tujini, ostaja zunaj. Bolje bo treba urediti devizne predpise, carinske predpise, izpopolniti predpise za vlaganje prihrankov in kapitala, urediti status privatnega dela itd.

Vse bolj pogosti so primeri, da zlasti intelektualci, ki so na delu v tujini, ne kažejo zanimanja za povratek. Eden od poglavitnih vzrokov za to je tudi odnos številnih delovnih organizacij do strokovnjakov-povratnikov. Ljudje v tujini delajo največkrat po najmodernejših tehnoloških postopkih in so izredno izurjeni v svojem delu. Če bi se vrnili, bi bili za razvoj našega gospodarstva neprecenljivi. Toda, vse do sedaj naše delovne organizacije niso pokazale pravega zanimanja za te ljudi. Prav zato so na občnem zboru sklenili, da letošnji jubilej obvezuje, da se bo Matica še bolj intenzivno vključila v reševanje perečih problemov naših zamejcev. To je tudi ena od pomembnih nalog, ki si jo je pridala Matica k že dosedanjim nalogam, to je ohranjanje in razvijanje narodnostnih tradicij in narodnostne zavesti.

KONČANE GLAVNE PRIPRAVE ZA LETOVANJE ZASAVSKIH DELAVCEV

Vsepovsod veliko zanimanje

Odbori za letovanje bodisi pri osnovnih organizacijah sindikata ali občinskih sindikalnih svetih ali pri organih samoupravljanja na širšem zasavskem območju končujejo priprave za letovanje svojih članov ● Prijave še zbirajo in jih bodo zbirali do konca maja ali celo do prve polovice junija ● Poleti naj bi se zvrstilo na letovanju najmanj 6000 delavcev in njihovih svojcev iz Sasavja, največ iz Zasavskih premogovnikov, hrastniške steklarne, litijske predilnice, STT in drugih delovnih skupnosti ● Cene so razmeroma ugodne

Znano predilniško počitniško naselje v Pineti na istrski obali že marljivo pripravljajo na sprejem gostov. Litjska predilniška pravzaprav med prvimi v zasavju odpre svoje počitniško naselje, zapro pa ga še okrog 15 do 20. septembra. Letos bo namenj prebilo po teden dni, deset dni ali celo dva tedna najmanj 600 predilničarjev in njihovih svojcev. Hrastniška sindikalna počitniška skupnost si je izbrala za bodoče naselje skrajni del

novigradske pinete, ker so ji v Vrsarju odpovedali gostoljubje. Za zdaj so odkupili samo zemljišče. Letos seveda ne bo tako urejeno za letovanje, kot bi moralo biti, že prihodnje leto pa bo vse poskrbljeno za dobro počutje delovnih ljudi, ker bodo dogradili novo kuhinjo, jedilnico in druge prostore. Steklarji bodo odšli na letovanje v Portorož, kjer imajo svoj počitniški dom. Vsi tisti pa, ki imajo rajši gorski zrak, pa v Bohinju.

LETOVANJE RUDARJEV

Lani je preživelo del svojega dopusta bodisi ob morju ali na Partizanskem vrhu in drugih planinskih postojankah okrog 1600 zasavskih rudarjev. Letos pričakujejo, da bo odšlo letovat najmanj 200 članov tega največjega delovnega kolektiva v revirjih. Rudarji bodo plačali za oskrbni dan največ od 12 do 17 din, vendar so samoupravni organi sklenili prispevati vsa-

kemu zaposlenemu poleg regresa za letovanje še 200 din za prevoz. Skratka, pogoji za letovanje bodo tudi letos zelo ugodni tako na Rabu, v Crikvenici, kjer ima delovna skupnost svoja počitniška domova, kot so na zasavskih vrhovih in letos še v Bohinju, kjer so se dogovorili za najem večjega števila zasebnih sob za letovanje rudarjev. Kot vsako leto bodo ob morju in v planinskih domovih uredili tudi vse potrebno za bivanje vseh ti-

stih članov kolektiva, ki so potrebni preventivnega zdravljenja. Stroške bo prispeval rudniški sindikalni odbor.

ZAGORJANI V SAVUDRIJO

Zagorska sindikalna počitniška skupnost je letos spet nekoliko preuredila svoje počitniško naselje v Savudriji, kjer se bo od junija do septembra zvrstilo na letovanju veliko čla-

nov zagorskih delovnih kolektivov. Cen niso pretirano povečali, vsega skupaj za 5 din na dan, seveda pa bo višina samopriskupkov teh ali onih zaposlenih odvisna od tega, kolikšen bo regres podjetij za letovanje. Kaže pa, da se bodo letos v tej zasavski občini odločili za dokaj enako višino regresov, čeprav bodo razlike seveda še ostale zavoljo finančnega položaja posameznih delovnih organizacij.

Za enim od strojev v tovarni „Iskra“ v Železnikih dela tudi FRANCI EGART.

„Na tem stroju kalim osi za elektromotorčke,“ je ponosno povedal Franci. „Delo je natančno, zato je tudi stroj avtomatski. Ima svoj program, po katerem kali. Kar je zakaljeno, je trdo kot jeklo. Z vročino seveda. Segreje, potem pa na hitro ohladi. Temu se reče kaliti, Saj ste gotovo že slišali za kaljeno jeklo.“

Franci med razgovorom skoraj ni odmaknil oči od stroja, le sem pa tja me je pomembno ošinil s pogledom. Njegov otroški obraz kar nekako ni sodil med velike in zapletene stroje.

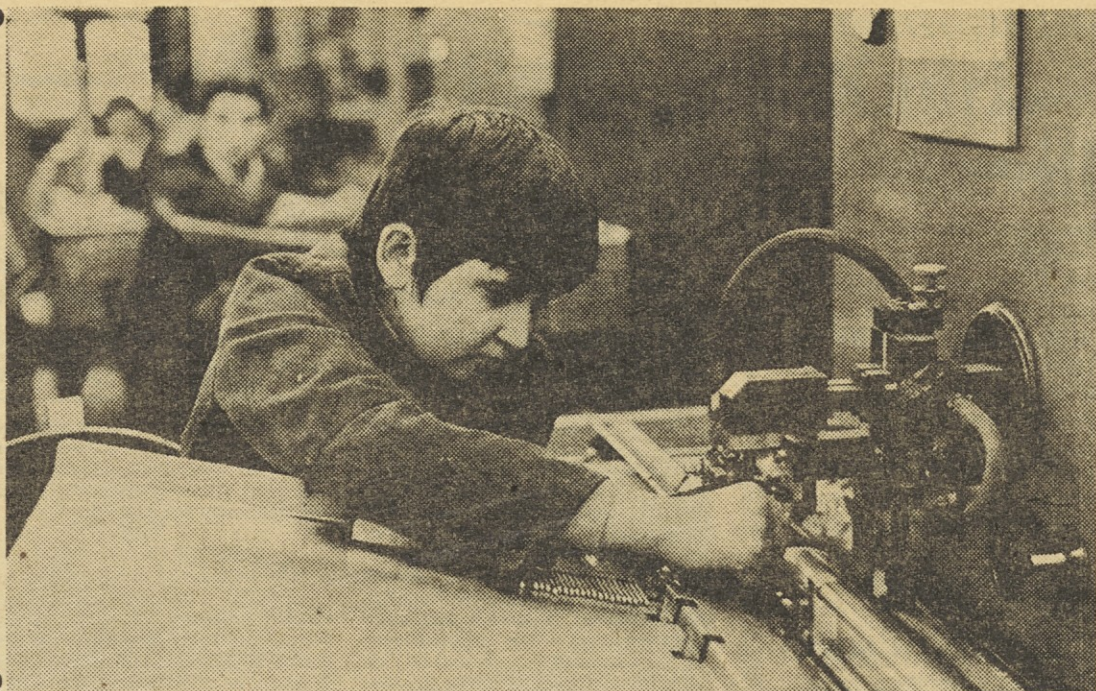
„Koliko si pa star?“
„Sestnajst!“, je bil kratek odgovor. In kot da mora še povedati: „Že eno leto delam v Iskri.“

Hm. Sestnajst let. Njegovi vrstniki se igrajo s fračami, avtomobilčki in vodnimi mlinčki. Franci pa... On se ne igra. On dela z zapletenim strojem. Na obrazu se mu je videlo, da ve, kako resno, nič otroško je njegovo delo. In da je člen v verigi tistih, ki izdelujejo elektromotorčke.

„Koliko pa zaslužiš?“
„Ja...“ Malo je počakal, se opazno vzvračal in prvič za daj časa odmaknil oči z dela. „Ja... prejšnji mesec sem dobil 90 jurjev.“

Ste videli mladega moža. Sestnajst let mu je. Že eno leto dela in 90 tisočakov zasluži. Polovico nosi v hranilnico. Morda vlaga za avto, morda celo misli na hišo. Ali pa ima bolj skromne želje. Ni jih povedal.

A. AGNIC

Pomembno poslanstvo

Jeseni bo Urbanistično biro Ravne na Koroškem slavilo 10-letno uspešnega dela

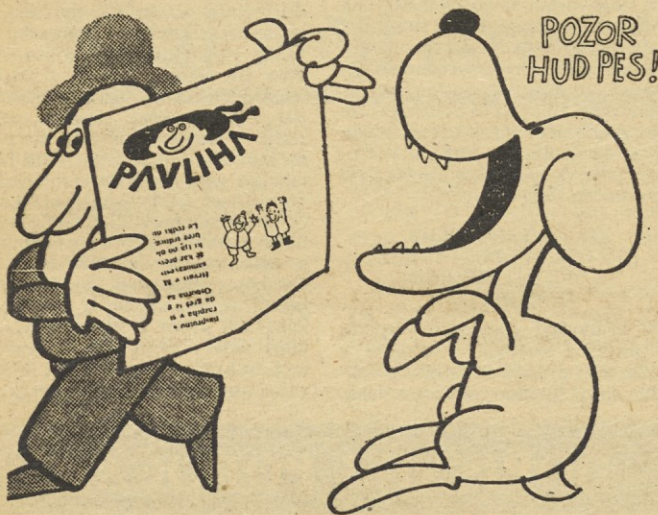
Jeseni 1961. leta, nekaj secev zatem, ko so v Mariboru ustanovili Zavod za urbanistično biro Ravne na Koroškem (takrat seveda okrajni), so v Ravnah na Koroškem formalno ustanovili Urbanistično biro. Leto 1961 bilo, kot ugotavljajo poznavalci razmer, prelomnica v našem urbanizmu na urejanje naselij. Počel je čas urejanja in urbanističnega načrtovanja naselij, izdelavo urbanistične dokumentacije pa so bile potrebne in tuje.

V desetih letih je Urbanistično biro Ravne na Koroškem izdelal nad 90 zazidalnih črtov za urbana naselja v koroških občinah – Ravne na Koroškem, Dravograd in v okolici Gradca, nadalje več kot 100 urbanističnih programov, študij itd. V okviru Urbanističnega biroja Ravne pa so izdelali tudi za lokacijsko dokumentacijo.

Najvažnejše delo, ki so ga opravili strokovnjaki Urbanističnega biroja Ravne na Koroškem, so nedvomno urbane študijske programe in načrti za razvoj središč, s katerimi so določili člene smernice za razvoj pomembnejše funkcije. Najbolj so delali za Ravne na Koroškem, saj je ta občina poplavljalna in najmočnejša, istočasno pa tudi gospodarsko najrazvitejša in ekspanzivna.

Sicer pa so strokovnjaki Urbanističnega biroja Ravne na Koroškem izdelali tudi študije, med drugim o urejanju višinskih kmetij, o turističnem gospodarstvu itd.

PAVLIHA
JE LIST ZA PAMETNE SLOVENCE
— TOREJ GA BERETE TUDI VI!

LIST
ZA PAMETNE
SLOVENCE
ind.

PISMO ZVEZNEMU IZVRŠNEMU SVETU IZ HRASTNIKA

Kaj je stabilizacija?

Pred kratkim je zbor skupnosti hrastniške občinske skupščine obravnaval analizo gospodarstva podjetja za preteklo leto in ugotovil, da so kolektivi kljub težavam uspešno končali poslovno leto. Nobena delovna organizacija niti ni imela kakršnekoli izgube. V obravnavi gibanja gospodarstva podjetij v prvih letošnjih mesecih pa so odborniki ugotovili občutno poslabšanje pogojev poslovanja, znatno manjše rezultate, kot so jih kolektivi pričakovali. Odborniki so izrazili to zaskrbljenost tudi v pismu zvezni vladi, v katerem med drugim vprašujejo, kaj je s stabilizacijo, kdaj lahko pričakujemo dodatne stabilizacijske ukrepe in zakaj kljub zamrznjenju cene naraščajo?

V pismu skupščina Hrastnik ugotavlja, da na njenem območju deluje oziroma prevladuje tako imenovana bazična industrija, ki je po objavljenih delnih stabilizacijskih ukrepih zašla v neenak in hud položaj, predvsem zavoljo tega, ker še vedno nista sprejeta novi zunanjetrgovinski in devizni sistem in zaradi stalnega naraščanja cen surovin in reprodukcijskega materiala na domačem trgu. Cene blaga, izdelanega v hrastniških podjetjih, pa so pod

kontrolno in dejansko zamrznjene že od leta 1965, torej od začetka izvajanja reforme.

Hrastniška občinska skupščina vprašuje zvezno vlado, zakaj odlašajo s sprejetjem zunanjetrgovinskega in deviznega sistema? Zakaj ni sprejela še drugih ukrepov, predvsem v zvezi s

● RADLJE

Tovarna konfekcije OKUS gradi na radejskem polju novo proizvodno halo, kjer bo avgusta stekla proizvodnja, ki je sedaj stisnjena v neprimernih prostorih v več stavbah po vsem naselju. Nova delovna hala bo imela približno 1000 kvad. m delovne površine, v njej pa bodo uredili tudi sodobno organizacijo dela ob tekočem traku. Ko bo stekla proizvodnja v novih prostorih, bodo zaposlili tudi več novih delavk, obseg proizvodnje pa bodo močno povečali.

spoštovanjem zamrznjenja nekaterih cen in ugotavlja, da je napovedana razbremenitev gospodarstva ostala zgolj na papirju. Predlaga zveznemu izvršnemu svetu, naj letošnje proračunske presežke vseh politično teritorialnih skupnosti nemudoma vrne gospodarstvu in pristavlja, da je svoje presežke iz leta 1970 dejansko vrnila delovnim organizacijam na svojem območju.

V pismu Hrastničani ponovno zagotavljajo, da občani in delovni ljudje želijo izvajati politiko stabilizacije, pričakujejo pa, da zvezna vlada pove odprto in jasno, kje so razlogi in vzroki, da se sedanjih ukrepov ne spoštuje in kaj bo ukrenila, da bomo končno krenili po poti konsolidacije našega gospodarstva.

»Marles« v Podvelki modernizira proizvodnjo

V podvelškem obratu tovarne Marles, kjer izdelujejo elemente za montažne stavbe in nekatere druge proizvode, bodo letos investirali v modernizacijo proizvodnje približno 6 milijonov dinarjev. Najprej bodo uredili osrednjo proizvodno halo, kjer bodo postavili najmodernejšo obdelovalno stroje. Uredili bodo tudi osrednje skladišče, ki je sedaj le improvizirano. Ker proizvodnja hitro raste, bodo morali postaviti še novo kotlovnico, saj je zmogljivost sedanje premajhna.

V obratu so se odločili za etapno modernizacijo proizvodnje, ker menijo, da je le-ta ob neprekinjeni troizmenski proizvodnji najprimernejša. Zaradi preureditvenih del bodo proizvodnjo ustavili le za približno tri tedne, takrat pa bo kolektiv odšel na skupinski dopust. V podjetju so zelo zadovoljni, ker so člani delovne skupnosti kljub težavam, ki jih

imajo ob sočasni proizvodnji in modernizaciji, pokazali veliko razumevanja in si prizadevajo,

da bi čimprej uresničili vojne načrte.

»Libela« izvaža v Sovjetsko zvezo

Izvozno podjetje Jugotehna iz Beograda je pred dnevi v celjski tovarni tehtnic »Libela« podpisalo pogodbo o izvozu devetih garnitur posebnih avtomatskih dozimnih tehtnic s komandnimi pulti za SZ. Podobne tehtnice so pred leti že poslali iz Celja. Ognjeni krst so te tehtnice odlično prestale. Vse kaže, da bodo celjske tehtnice počasi postale sestavni del vseh tovarni in mešalnic krmil v Sovjetski zvezi.

Vrednost izvoženih tehtnic je 1,750.000 dinarjev. Izvoziti pa jih morajo do konca leta.

Libela pa je ponudila kot cen iz SZ še opremo za stracijo in popolno avtomatizacijo. Ta uspeh Libele pa je povezan z dobro uspešnimi stavami v Kijevu in Moskvi.

M. BRE

Na 10 cicer

● LOVRENC NA POHORJU

Tovarna montažnih zgradb v Lovrencu na Pohorju je zdaj na svoje proizvodnje. Čeprav so zimo veliko delali, da bi si zagotovili nekaj zaloga, so že skoraj izpraznila vsa skladišča in komaj ustrezno sprotnim naročilom. Razen za nove novanske hiše vsih vrst imajo več naročil za barake, ki jih pobujajo razna gradbišča po državi. Povsem novo proizvodnjo so uvedli v lovrenski tovarni lani, s tem pa dobili zaposlitev prav vsi, ki so bili ni in sposobni delati. Se posebej veselijo v tej lesno predelovalni stroki pa je to, da je dobilo delo liko žena, ki prej niso bile zaposlene. Podjetje Marles pa tudi omogoča izučitev mnogim, ki so končali osnovno šolo v industrijski šoli letoske stroke v Mariboru.

GOSPODARJENJE V TRBOVELJSKIH INDUSTRIJSKIH PODJETJIH

Dokajšnja nestabilnost

Vrednost industrijske proizvodnje v prvih štirih letošnjih mesecih v središču revirjev znaša okrog 400 milijonov din in je za okrog 12% višja, kot v enakem obdobju lani. Vendar je povečanje samo relativno, ker gre za bistveno povečanje cen surovin in reprodukcijskega materiala, deloma pa tudi za podražitev premoga z 1. januarjem letos. Materialni izdatki poslovanja naraščajo, izvoz pa je občutno manjši, kot so podjetja predvidevala. Nelikvidnost se iz dneva v dan veča.

ta, da Zasavski premogovniki letos skorajda niso prodajali premoga v sosedno Avstrijo, kamor so lani pozimi in prve pomladne mesece izvažali kar precej. Manjši izvoz imajo tudi v trboveljski Strojni tovarni. Iskrini tovarni polprevodnikov in drugod. Bolj ugodna pa je struktura izvoza. Nekatere delovne organizacije, med njimi najbolj Strojna tovarna, se namreč preusmerjajo s svojimi izdelki na zahod, predvsem v Zvezno republiko Nemčijo. Tako so iz Strojne tovarne

prejšnji mesec izvozili za skoraj 110.000 dolarjev v to zahodnoevropsko deželo.

Najbolj pesti večino trboveljskih delovnih kolektivov nelikvidnost. Podjetja imajo večinoma po 25 ali še več dni na mesec blokiran bančni račun, najhuje pa je okrog 12. ali 13. v mesecu, ko morajo zbrati denar za osebne prejemke. Strojni tovarni dolgujejo kupci nad 30 milijonov din, pa še celo Cementarni, ki lani ni poznala nelikvidnosti, letos trda prede.

—m—

VELEBLAGOVNICA

nama

- priporoča potrošnikom hiter, sodoben in cenen nakup vseh potrebščin za sebe, za družino, za dom in za gospodinjstvo
- potrošnikom nudi blago na obročno odplačevanje
- za tuje kupce je v hiši menjalnica

LJUBLJANA

Potrošniki lahko izbirajo blago v poslovalnicah:

TRGOVSKA HIŠA, Ljubljana, Tomšičeva 2

BLAGOVNICA S STANOVANJSKO OPREMO,

Ljubljana, Wolfova 1

KONFEKCIJA ELITA, Ljubljana, Čopova 7
BLAGOVNICA NAMA, Škofja Loka
BLAGOVNICA NAMA, Kočevje

V kegljanju nastopilo blizu 200 tekmovalcev

V okviru DŠI občine Postojna, ki jih vsako leto organizira občinski sindikalni svet, je bila končana že četrta disciplina – kegljanje. V tej panogi, ki je med zaposlenimi vzbudila največ zanimanja, je sodelovalo blizu 200 delavcev in delavk. Tekmovalo je dvajset sindikalnih organizacij v moški in pet v ženski konkurenci. Tekmovanja so trajala mesec dni, organiziralo pa jih je Balinarsko društvo v hotelu Šport, na novem avtomatskem kegljišču.

Doseženi so bili naslednji rezultati:

I. Moški – ekipno: Naslov prvaka so zanesljivo osvojili delavci SGP „Gradnje“ Postojna. Trije njihovi tekmovalci so podrli 630 kegljev, kar je bilo več kot dovolj za prvo mesto. Na drugo mesto se je plasiral „Nanos“ Postojna, podrli so le en keglj več kot tretje plasirani HGP „Kras“ – Nanos 615 kegljev, HGP Kras – 614. Četrta je Postojnska jama – 609 podrtih kegljev, peti je Perutninarski kombinat Pivka 595, šesta Strojna postaja 582, sedmi je Gradis 580, osmi prosvetni delavci 576, deveti Transavto 572, desete vojne ustanove 559 podrtih kegljev itd.

● RAVNE

Na mladinskem nogometnem turnirju koroških klubov je zmagala ekipa Fužinarja z Raven, ki je v finalu premagala vrsto Radelj s 4:2 (3:2). Na turnirju so sodelovale ekipe iz Črme, Mežice, Prevalj, Leš, Raven in Radelj ob Dravi. Zmagovalec je dobil pokal.

Mladi nogometaši so prikazali zelo lepo igro, kar daje upanje, da bodo koroški nogometaši v bližnji prihodnosti le imeli predstavnika v SNL.

● DRAVOGRAD

V IV. kolu občinske lige v malem nogometu so bili doseženi naslednji rezultati: JLA : Trbonje 3:0, OŠ Dravograd : Mariborska cesta 5:6, Vič : GP Dravograd 7:1, Libelče : Černeče 4:2, Ojstrica : Dravograd 7:0, Vodj ekipa Viča z 8 točkami.

● MARIBOR

V okviru proslave 25-letnice TAM je bilo ob ribniku v Račah veliko tekmovalcev, na katerem je nastopilo 100 ribičev iz 20 delovnih organizacij. Tekmovanje si je ogledal tudi generalni direktor tovarne TAM, dipl. inž. Stojan Perhac, ki je bil pokrovitelj tekmovalcev. Največ uspeha so imeli ribiči iz B. Kidriča (2210 točk) pred Elektrokovino (2110 točk) in Špedtransom (1750 točk). Kljub domačemu lovišču so zasedli TAM-ovci šele 6. mesto in 12. mesto ter se zadovoljili z geslom „važno je sodelovati in ne zmagati“.

● ŠKOFJA LOKA

V počastitev dneva mladosti je bilo v soboto 15. maja v Škofji Loki mladinsko športno srečanje „GIP Gradis“. Sodelovalo je šest ekip iz poslovnih enot: Koper, K. O. Ljubljana, Samski dom Ljubljana, Jesenice, K. O. Maribor ter prireditelj – Lesni obrat Škofja Loka.

Največ uspeha in tehničnega znanja je imela ekipa K. O. Maribor, ki je osvojila tri prva in eno tretje mesto.

● ŽALEC

Občinski sindikalni svet Žalec in komisija za rekreacijo in port sta pripravila v organizaciji sindikalne organizacije Tovarne nogavic Polzela sindikalno tekmovalstvo v streljanju z zračno puško. Nastopilo je rekordno število tekmovalcev: več kot 130.

Rezultati moški do 35 let: 1. Tovarna nogavic Polzela 496 krogov, 2. Ferralit Žalec 480, 3. Tekstilna tovarna Prebold 432 krogov itd. Nad 35 let: 1. Keramična industrija Liboje 403 kroge, 2. Tovarna nogavic Polzela 400, 3. Obrtnik Prebold 358 itd.

Ženske: 1. Tovarna nogavic Polzela I. 332 krogov, 2. Tovarna nogavic II. 316, 3. Prosveta Žalec 315 krogov itd.

● ŠTORE

Na tristeznem avtomatskem kegljišču v Štorah so se v zanimivem troboju pomerile ekipe ŠTOR, ETOLA in OPEKARN. Po izenačenem boju je zmagala desetorica iz Štor s 588 podrtimi keglji pred Opekarnami 535 kegljev in Etolom s 533 keglji.

Posamezno: Najboljši rezultat s 50 meti (od tega 25 na polno in 25 na čiščenje) je postavil HAPE (Gradis), ki je podrl 221 kegljev, drugi je EVANGELIST (Gradnje) z 219 keglji, tretji SREBOTNJAK (HGP

Kras) 214 kegljev, četrta REBULA (Gradnje) 212, peti BIZJAK (Nanos) 210 itd.

Ženske – ekipno: Naslov prvaka med ženskami so osvojile po pričakovanju gostinke iz HGP Kras Postojna, ki so podrle 472 kegljev, precej so zaostale sindikalne delavke iz Gradenj z 439 keglji, tretje so bile tekmovalke iz Perutninarskega kombinata iz Pivke z 396 keglji, četrte so bile SDK Postojna 333, peta pa SO Postojna podrtih kegljev.

E. P.

Železarji tudi letos na Triglav

Tudi letos bodo sodelavci treh slovenskih železarn: Jesenice, Ravne in Štore, odšli na skupni izlet na Triglav. Predvidevajo, da se bo tradicionalnega izleta udeležilo 300 članov združenega podjetja. Železarji bodo izlet na najvišji jugoslovanski vrh priredili konec junija.

Namen vzpona na Triglav ni le športnega videza in rekreativnega pomena, temveč tudi v medsebojnem spoznavanju članov velike slovenske železarske družine.

V. R.

● LJUBEČNA

Ko je v minulem letu razpisal občinski sindikalni svet Celje tekmovalstvo za sindikalno rekreacijsko značko, so se v tekmovalstvo vključili tudi člani kolektiva Opekarn Ljubčena. Tekmovalo je 20 ljudi, pogoje za pridobitev značke pa so izpolnili štirje.

M. BRECELJ

Kdo bo najhitrejši ... ?

Konjeniški šport v pozabi?

General Jaka Avšič o slovenskem konjeništvu

Ob 30-letnici ustanovitve OF in ljudske vstaje slovenskega naroda je odgovoril general Jaka Avšič, kot nekdanji konjenik in pomočnik komandanta glavnega štaba NOV in partizanskih odredov Slovenije, na tri vprašanja o konjeništvu in njegovi vlogi v vojaške in športne namene takole:

– Kaj menite kot nekdanji konjeniški častnik o konjeništvu in njegovi vlogi v času NOB in v splošni ljudski obrambi v slučaju vojne?

„Enote splošne ljudske obrambe bodo uspešnejše, čim bolj bodo gibljive in pri tem čim primernejše oborožene. Za gibljivost po vsakem terenu so

napravljena razna vozila, eno od teh je na primer sovjetsko vozilo na Luni. Zanimovo je, da je konj še bolj gibljiv, kot pa je tisto vozilo na Luni. Seveda so s konji tudi težave, ki zmanjšujejo njihovo uporabnost. Gre za vprašanje hrane, nege, opreme itd.“

General Jaka Avšič

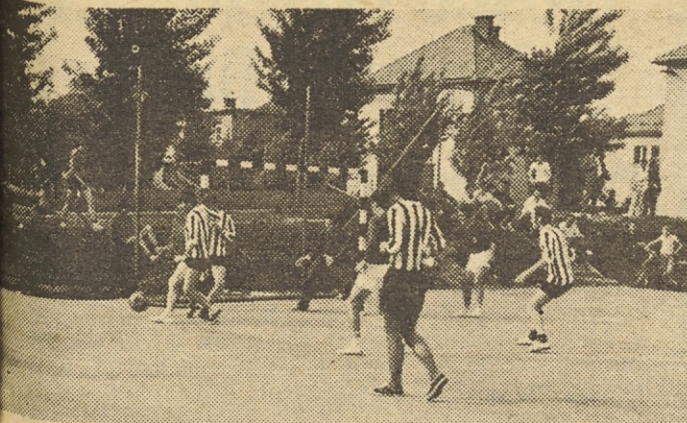
– Kako bi po vašem mnenju lahko napredovala kobilarna Lipica sedaj, ko je FEI priznala turnirske vozne discipline kot sestavni del svojega programa? Ali bi bila Lipica lahko danes – če ne bi bilo asfaltiranih večina njenih poti – prizorišče svetovnih in evropskih prvenstev v turnirskih voznih disciplinah?

„Razvoj kobilarne Lipica je odvisen od potrebnih sredstev. Vsekakor pa je njen turistični in zgodovinski pomen tako velik, da opravičuje sredstva, ki jih v kobilarno vlaga družba. Seveda je uveljavljanje kobilarne v športnih disciplinah ogledalo ljudi, ki delajo v kobilarni.“

– Kakšno izgubo za slovensko konjeništvu pomeni ukinitve podkovske šole v Ljubljani, žrebčarne na Pragerskem in ukinitve kobilarne Turnišče pri Ptujju?

„Nedvomno zelo veliko. Škoda, da smo še tisto, kar smo imeli, podrli. Tudi to predstavlja del našega spričevala ...“

JOŽE MEJAC

Finalne tekme v malem nogometu, ko je Zagreb premagal Beograd s 6:3.

TRTTO SREČANJE PRIJATELJSTVA ELEKTRODISTRIBUCIJE

Beograjčani najboljši

Elektrodistribucijska podružnica Beograda, Ljubljane, Sarajeva in Zagreba že nekaj let prireja tovariška srečanja pod imenom „Srečanje prijateljev“, pri čemer sindikalni in družbeno politični funkcionarji poučijo probleme s tega področja, športniki pa pomerijo svoje moči v namiznem tenisu, streljanju z zračno puško in malem nogometu.

Letos je bilo, že četrtrič z vrstjo takšno srečanje v Ljubljani, organizator pa je bilo podružnica Elektro Ljubljana.

Največ uspeha so imeli športniki iz Beograda, ki so zmagali v namiznem tenisu, streljanju in malem nogometu in v streljanju, tako da so v obeh disciplinah osvojili prvo mesto.

Ljubljana 4,5:2,5; Ljubljana 3 (Zagreb 4:3, Beograd 2,5:4,5); Zagreb 2 (Ljubljana 3:4, Sarajevo 4,5:2,5); Sarajevo 1. MALI NOGOMET: Zagreb 4 (Ljubljana 5:4, Beograd 6:3), Beograd 3 (Sarajevo 6:5, Zagreb 3:6); Ljubljana 2 (Zagreb 4:5, Sarajevo 3:2); Sarajevo 1. ČETVE-ROBOJ: 1. Beograd 13, Zagreb 12, Ljubljana 11, Sarajevo 4.

TONE BANČIČ

Vedno na zalogi bogata kolekcija damske konfekcije v aktualnih krojih, barvah in materialih. Na voljo so tudi ekskluzivni, visoko modni modeli plaščev, kostimov in oblik v zelo majhnih serijah.

Torej, v Modni hiši oblačila za ženo, moža, hčerko in sina!

PRODAJNI SERVIS

modna hiša

LJUBLJANA – MARIBOR – OSIJEK

BIREST POHIŠTVO

Organizatorji so zmagali v streljanju. Pomembneje pa je, da so celotno srečanje organizirali odlično:

REZULTATI – STRELJANJE: Ljubljana 626 krogov, 4 točke; Zagreb 601 – 3; Beograd 542 – 2; Sarajevo 514 – 1. **NAMIZNI TENIS:** Beograd 4 točke (Sarajevo 5:0, Zagreb 3:3); Zagreb 3 (Ljubljana 5:0, Beograd 5:0); Ljubljana 2 (Zagreb 0:5, Sarajevo 5:0); Sarajevo 1. **ŠAH:** Beograd 4 (Sarajevo 5,5:1,5,

Športne igre grafičarjev

V Murski Soboti bodo 26. in 27. junija letne športne igre delavcev grafične in grafično-predelovalne industrije Slovenije. Organizator iger je osnovna organizacija sindikata ZGP „Pomurski tisk“, pokrovitelj pa Republiški odbor sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije.

Predstavniki delovnih kolektivov se bodo na letošnjih grafičnih igrah pomerili v naslednjih športnih panogah: malem nogometu, namiznem tenisu, odbojki, rokometu in šahu. Organizator pričakuje precejšnjo udeležbo.

Osnovne sindikalne organizacije morajo poslati za svoje ekipe pismene prijave do 31. maja na naslov: ZGP „Pomurski tisk“, Organizacijski odbor za izvedbo letnih športnih iger, 69000, Murska Sobota, Lendavska 1.

Smučarski troboj

Pod pokroviteljstvom občinskega sindikalnega sveta Celje je bil na prelazu smučarski troboj med ekipami AERA, LIBELE in Vodne skupnosti. Sindikalne ekipe so se pomerile za prehodni pokal. To tekmovalstvo je bilo letos prvič, odslej pa je vsako leto ob koncu smučarske sezone.

višinsko razliko 100 m in s 17 vrati, je zmagala ekipa Vodne skupnosti, pred Aerom in Libelo. Med posamezniki pa so bili najbolj uspešni: Naraks (Vodna skupnost), med članicami Nunčič (Aero), med starejšimi člani. Med mlajšimi člani pa je bil najhitrejši Cvahte iz Vodne skupnosti.

M. BRECL

Produktivnost na evropski ravni

SGP Gorica slavi svoj 20. rojstni dan

Splošno gradbeno podjetje Gorica praznuje svoj dvajseti rojstni dan. Pred dvajsetimi leti, natančno 15. marca 1951, je namreč Okrajni ljudski odbor Gorica združil gradbeni podjetji Soča – s sedežem v Novi Gorici – in Zigrad, ki je imelo svojo upravo v Volčji dragi, v novo, veliko družino gradbincev, ki je dosegla v dvajsetih letih obstoja nesluten razvoj.

Združitev je bila vse prej kot preprosta. Težko je bilo predvsem za delavce Zigrada, ki so se morali preseliti v Novo Gorico. Potrebni stanovanj namreč skoraj ni bilo, prometne zveze pa so bile izredno slabe...

Glede na bogato gradbeno tradicijo na Goriškem pa novoustanovljeno podjetje ni imelo težav s kvalificiranimi delavci. Zanimivo: celo pesnik Župančič omenja v svoji Dumi „zidarje iz Renč“.

Seveda pa je bilo v tistih težkih povojnih letih precej drugače z delovno opremo. Delavci so imeli na voljo le nekaj mešalcev in konzolnih dvigal. Opremljenost podjetja je bila zaskrbljivoča. Vrednost osnovnih sredstev je znašala komaj 156 dinarjev na zaposlenega.

Glede na to, da SGP Gorica nikoli ni bila deležna bančnih kreditov za financiranje lastnih investicij, so bile investicijske naložbe nekoliko počasnejše, kot pa je to zahtevala rast podjetja. Kljub temu je uspelo veliki družini gradbincev prebroditi v minulih dveh desetletjih vse krize in težave in se s pomočjo pridnosti, znanja in požrtvovalnega dela uvrstiti med vodilna gradbena podjetja v Sloveniji.

SPECIALIZACIJA IN SERIJSKA PROIZVODNJA

Že začetek drugega desetletja pomeni za podjetje pravo prelomnico v družbenem standardu zaposlenih in obenem nov mejnik v razvoju delavskega samoupravljanja. Leta 1960 je zgradilo podjetje v Novi Gorici svoj delavski dom s 120 ležišči in novo restavracijo. Iste leta je formiral kolektiv tudi ekonomske enote. Nov način vodenja stroškov je omogočil, da se je nova oblika delavskega samoupravljanja v podjetju hitro uve-

ljavila in kaj kmalu obrodila bogate sadove.

Poleg omenjenega je za prvo polovico drugega desetletja značilna za SGP Gorica hitra in pestra gospodarska rast. Realizacija je skokoma naraščala, število zaposlenih se je znova povečalo in doseglo v letu 1965 že 1.150 delavcev.

V tem obdobju se je pričelo podjetje tudi ukvarjati s stanovanjsko gradnjo za trg, kar je predstavljalo v razvoju SGP Gorica pomemben korak naprej.

„Odslej nismo bili več zgolj izvrševalci naročil in investicij, marveč proizvajalci in realizatorji lastnih zamisli, lastnih načrtov. Trg je bilo potrebno raziskati z lastnim kapitalom. Te spremembe pa niso vplivale le na poslovanje podjetja, marveč tudi na tehnično pripravo dela,

ki jo je moralo podjetje odslej dalje mnogo bolj izvirno programirati...“, obujajo danes spomine samoupravljalci SGP Gorica.

Podjetje se je zato včlanilo tudi v poslovno združenje GI-POSS, ki si je tedaj prizadevalo, da bi izboljšalo tehnologijo gradnje stanovanj. Omenjena novost je imela tudi druge posledice. V podjetju so se omejili zgolj na visoke gradnje in se začeli zanje specializirati in mehanizirati. Kupili so prvi stolpni žerjav, modernizirali način izdelovanja betonov, začeli s strojnimi ometavanjem zidov, začeli uporabljati prve polmontažne elemente itd., itd.

Tipizacija objektov je zelo pocenila gradnjo. V SGP Gorica so poglobili študij projektiranja in sproti odpravljali napake. Na

novogoriškem in koprskem gradbišču so se lotili serijske proizvodnje zgradb...

NOV MEJNIK V RAZVOJU PODJETJA IN ISKANJE NOVIH POTI

Že pred tremi leti so se v podjetju približali realizaciji v višini 100 milijonov novih dinarjev. Uveljavili so se kot specializirano podjetje za visoke gradnje.

Med samoupravnimi organi in strokovnjaki je prodrlo spoznanje, da podjetje ne bo več moglo napredovati brez dobro premišljenega programa. Zato se je vodstvo podjetja po temeljnih analizah odločilo v okviru gradenj še za nov korak v specializaciji. Svojo dejavnost so omejili na stanovanjsko izgradnjo, slonečo na industrijsko montažnih elementih.

Gospodarjenje za danes in jutri

Sklad osnovnih in obratnih sredstev SGP Gorica je znašal leta 1951 pičlih 106 tisočakov. Tudi dodatna obratna sredstva so bila kolektivno vseskozi skopo odmerjena. Zato si je podjetje nenehno prizadevalo, da ustvari kljub nizki akumulativnosti lastna obratna sredstva in si s tem zagotovi potrebno likvidnost in finančne pogoje za razširitev svoje dejavnosti. Že leta 1960 je SGP Gorica razpolagala z 2.250.000 dinarji sredstev poslovnega sklada, pet let pozneje s 6.840.000 dinarji in konec minulega leta že s 30.000.000 dinarji poslovnega sklada.

Povprečni mesečni osebni dohodki

Leto	Dinarjev
1960	189
1961	247
1962	281
1963	333
1964	474
1965	634
1966	844
1967	1.046
1968	1.124
1969	1.185
1970	1.438

Betoniranje armiranih betonskih korit v SGP Gorica za kritje montažnih hal

PRIZADEVANJA STEKLARSKEGA KOLEKTIVA V HRASTNIKU ZA BOLJŠE POSLOVANJE

ZMANJŠATI STROŠKE

Drugi največji zasavski delovni kolektiv želi čimprej paralizirati najnovejše podražitve surovin in reprodukcijskega materiala predvsem z višjo produktivnostjo, racionalnejšim izkoriščanjem delovnega časa in zmogljivosti, zmanjšanjem odpadkov in tako imenovanega »lom« stekla ter ne nazadnje s povečanim izvozom

Od tega, v kolikšni meri jim bo uspelo te ukrepe uresničiti, je odvisen dohodek pa tudi osebni dohodki, ki jih želijo letos povečati za okrog 12%. V Steklarni so ponovno dali na rešeto letošnji proizvodni in poslovni načrt, spet so proučili gibanje materialnih stroškov in vedno znova iščejo nadaljnje možnosti za izboljšanje gospodarjenja. Ugotavljajo, da bodo morali samo za pogonsko gorivo letos odšteti kar 4 milijone din več kot lani, celotni poslovni stroški pa dobo letos višji za skoraj 10 milijonov din. Cen niso spreminjali, ker jih ne morejo, razen v izvozu, kjer so se dogovorili s svojimi odjemalci za manjše korekture. Celotni dohodek je letos predviden v višini okrog 120 milijonov din. Materialni stroški pa bodo znašali

skoraj 54 milijonov din. Dohodka predvidevajo nekaj manj kot 49 milijonov din in za poldrugi milijon bo manj skladov kot lani.

V podjetju se najbolj ogrevajo za ponovno proučitev celotnega asortimana. Vse blago, ki zaradi visokih materialnih stroškov ni zanimivo, želijo izločiti iz rednega proizvodnega procesa. Po drugi strani pa bi radi bistveno povečali proizvodnjo vseh tistih izdelkov, ki jim omogočajo najvišjo akumulacijo. S tem bi nedvomno dosti pridobili, predvsem pa bi zmanjšali stroške in povečali dohodek in ostanek dohodka. Za Steklarno je seveda tudi bistvenega pomena nadaljnje povečanje storilnosti. Če bi jo lahko povečali za približno 7%, bi kompenzirali vse podražitve surovin in drugega repro-

dukcijskega materiala. Ker to vsaj za zdaj ni mogoče, bodo poizkušali vsaj za 5% povečati produktivnost in istočasno zmanjšati »lom« stekla za 2 do 3%. Vsak odstotek zmanjšanja odpadkov oziroma »loma« predstavlja sto starih milijonov din prihranka, to pa je nedvomno denar, ki veliko pomeni.

Vsekakor pa je večji izvoz eden od pomembnih pogojev za trdnjšo gospodarsko osnovo. Letošnji izvozni načrt predvideva vrednost 2 milijona 350.000 dolarjev. Do konca letošnjega aprila so prodali v tujino, izključno na območja s trdnimi valutami, že za 824.000 dolarjev izdelkov, za 11% več, kot so predvidevali. Razmerje med uvozom in izvozom v Steklarni je še vedno 1 proti 9 v korist izvoza. Ne glede na to pa

v podjetju še vedno proučujejo možnosti, da bi zmanjšali uvoz surovin in nadomestnih ter rezervnih delov za opremo s tem, da bi posamezne vrste blaga kupovali na domačem tržišču. Po drugi strani pa težijo za razširitev obsega prodaje nekaterih vrst blaga, predvsem v Zvezno republiko Nemčijo, na katero letos odpade že 56% celotnega izvoza Steklarne. Uvedba drsečega tečaja zahodnonemške marke nedvomno stimulira večji izvoz, čeprav v Steklarni dobro vedo, da se bo konkurenca na teh tržiščih močno povečala in se bodo obdržali samo tisti izvozniki, ki prodajajo kakovostno in razmeroma poceni blago. To jim je za zdaj uspevalo in nobenega dvoma ni, da jim ne bo tudi v bodoče.

Odločitev je predstavljala veliko truda in časa je bilo potrebno, preden so strokovnjaki odbrali temu primeren tip oparja, ki se je kasneje v proizvodnji izredno dobro obnese. Z novo tehnologijo je narasla tudi storilnost. Po številu ur, jih porabi danes gradbeni delavec pri SGP Gorica, da zgradi kvadratni meter stanovanjske površine, je doseglo podjetje evropsko povprečje.

Veliko truda in časa je bilo potrebno, preden so strokovnjaki odbrali temu primeren tip oparja, ki se je kasneje v proizvodnji izredno dobro obnese.

Z novo tehnologijo je narasla tudi storilnost. Po številu ur, jih porabi danes gradbeni delavec pri SGP Gorica, da zgradi kvadratni meter stanovanjske površine, je doseglo podjetje evropsko povprečje.

VAŽNO OBVESTILO

Referat Edvarda Kardelja na II. kongresu samoupravljalcev Jugoslavije

»Ekonomske in politične odnose v samoupravni socialistični družbi«

je že izšel v založbi Delavske enotnosti v posebni brošuri. Naročila sprejema uprava ČZP Delavske enotnosti, Ljubljana, Dalmatinova 4/II.

Brošuro lahko dobite v upravi Delavske enotnosti, Ljubljana, Dalmatinova 4/I, soba št. 5 ali pa vam jo po naročilu pošljemo po pošti.

Cena brošure je 8 dinarjev.